

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2014
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2015
Avaldamismärge:	RT I, 23.12.2013, 43

Kogumispensionide seadus¹

Vastu võetud 14.04.2004

[RT I 2004, 37, 252](#)

jõustumine 01.05.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.12.2004	RT I 2004, 90, 616	01.01.2005
10.05.2006	RT I 2006, 26, 193	01.01.2007
22.11.2006	RT I 2006, 56, 417	01.01.2007
14.11.2007	RT I 2007, 62, 395	01.01.2008
17.01.2008	RT I 2008, 7, 52	01.01.2009
23.10.2008	RT I 2008, 48, 269	14.11.2008, osaliselt 01.01.2011
11.12.2008	RT I 2008, 60, 331	01.01.2010
14.05.2009	RT I 2009, 26, 161	28.05.2009
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
17.06.2010	RT I 2010, 38, 231	01.07.2010
20.10.2010	RT I, 18.11.2010, 1	01.01.2011
26.01.2011	RT I, 18.02.2011, 1	01.08.2011, osaliselt 28.02.2011 ja 01.01.2012
23.02.2011	RT I, 24.03.2011, 1	03.04.2011, osaliselt 01.08.2011
07.03.2012	RT I, 29.03.2012, 1	30.03.2012
06.06.2012	RT I, 02.07.2012, 2	01.01.2013
13.06.2012	RT I, 06.07.2012, 1	01.04.2013, osaliselt 16.07.2012
10.10.2012	RT I, 25.10.2012, 1	01.12.2012
20.11.2013	RT I, 13.12.2013, 1	01.01.2014
11.12.2013	RT I, 23.12.2013, 1	01.01.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

Käesolev seadus sätestab kogumispensioni sisse- ja väljamaksete tegemise tingimused ja korra eesmärgiga pakkuda isikule pensionieas täiendavat sissetulekut lisaks riiklikule pensionikindlustusele.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

§ 2. Kogumispension

(1) Kogumispensioni liigid on:
1) kohustuslik kogumispension;
2) täiendav kogumispension.

(2) Kohustuslik kogumispension on seaduse kohaselt tagatud perioodiline hüvitis, mille saamiseks omandatakse käesoleva seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse kohaselt kohustusliku pensionifondi osakuid ning mille väljamaksmine toimub pensionifondist või kindlustusandja poolt.

(3) Täiendav kogumispension on hüvitis, mille saamiseks omandatakse vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmitakse täiendava kogumispensioni kindlustusleping vastavalt käesolevas seaduses sätestatud tingimustele ning mille suhtes kohaldatakse tulumaksuseaduses sätestatud soodustusi.

§ 3. Pensionifond

(1) Pensionifond on lepinguline investeerimisfond, mille põhieesmärk on kogumispensioni võimaldamine pensionifondi osakuomanikule käesolevas seaduses ja investeerimisfondide seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Pensionifondi liigid on:
1) kohustuslik pensionifond;
2) vabatahtlik pensionifond, sealhulgas tööandja pensionifond.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(3) Kohustuslikku pensionifondi tehakse sissemaksid ja sellest tehakse väljamakseid seoses kohustusliku kogumispensioni saamisega.

(4) Vabatahtlikku pensionifondi tehakse sissemaksid ja sellest tehakse väljamakseid seoses täiendava kogumispensioni saamisega.

(5) Tööandja pensionifond on vabatahtlik pensionifond, kuhu võib oma töötajate, avaliku teenistuse seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud isikute ja ametnike (edaspidi *teenistujate*) ning tulumaksuseaduse § 9 tähenduses oma juhtimis- ja kontrollorgani liikmete eest sissemaksid teha üksnes selle pensionifondi tingimustes nimetatud tööandja.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

§ 4. Pensionifondi nimetus

(1) Pensionifondi nimetuses tuleb kasutada sõna «pensionifond».

(1¹) Tööandja pensionifondi nimetuses tuleb kasutada sõnu „tööandja pensionifond”.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2) Sellise isiku, asutuse või ühenduse, mis ei ole pensionifond, välja arvatud pensionifondi valitseva fondivalitseja, nimes või nimetuses ei või olla sõna „pensionifond” ega teisi sellega sarnase tähendusega eksitavaid sõnu või lühendeid eesti või muus keeles.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(3) Kohustusliku pensionifondi või vabatahtliku pensionifondi nimetuses ei või kasutada sõnu, mis annaksid eksitavalt alust arvata, et tegemist on teist liiki pensionifondiga.

§ 5. Investeerimisfondide seaduse ja haldusmenetluse seaduse kohaldamine

(1) Pensionifondile, pensionifondi valitsevale fondivalitsejale (edaspidi *pensionifondivalitseja*), pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule, pensionifondi deposiitloomile ning kogumispensioni sisse- ja väljamaksete tegemisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduses sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Pensionifondi osakust tulenevad õigused ja kohustused ning tehingud pensionifondi osakuga sätestatakse investeerimisfondide seaduses käesolevast seadusest tulenevate erisustega. Pensionifondi osakutele sissenõude pööramisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 109 lõigetes 7–9 sätestatud.

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest, investeerimisfondide seadusest ja finantsinspektsiooni seadusest tulenevaid erisusi.

2. peatükk KOHUSTUSLIK KOGUMISPENSION

1. jagu Kohustusliku kogumispensioni makse

§ 6. Kohustatud isik

Kohustatud isik on tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud residendist füüsiline isik, kelle eest sotsiaalmaksu maksja on kohustatud maksuma sotsiaalmaksu või kes enda eest maksab sotsiaalmaksu ning kes on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset (edaspidi *makse*) käesoleva seaduse §-s 7 sätestatud tasudelt.

§ 7. Makse objekt

(1) Makset tasutakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ajavahemikul sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 1–6, 8 ja 9 ning § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tasudelt.
[RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(2) Makset ei tasuta sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 7 ning §-s 3 nimetatud summadel, samuti sotsiaalmaksuseaduse §-s 6 nimetatud isikutele makstavatel summadel ning töötuskindlustuse seaduses sätestatud töötuskindlustushüvitisel.

(3) Makse tasumise kohustus tekib kohustatud isiku 18-aastaseks saamisele järgneva aasta 1. jaanuaril ja lõpeb käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud alusel kohustatud isikule kuuluvate kohustusliku pensionifondi osakute esimese tagasivõtmise päeva aasta 31. detsembril.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 8. Makse tasumise periood

- (1) Makse tasumise periood on kalendrikuu.
- (2) Füüsilisest isikust ettevõtja puhul on makse tasumise periood kalendriaasta.

§ 9. Makse määr

Makse määr on 2% käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt.

§ 10. Täiendav sissemakse

(1) Kohustatud isikule, kes on kuni kolmeaastast Eestis elavat last kasvatav vanem, vanema abikaasa, eestkostja või hooldaja, kellega on sõlmitud kirjalik lapse perekonnas hooldamise leping sotsiaalhoolekande seaduse § 15 lõike 2 alusel (edaspidi käesolevas paragrahvis *vanem*), eraldatakse riigieelarvest kohustuslikku pensionifondi (edaspidi käesolevas peatükis *pensionifond*) sissemaksete tegemiseks täiendavalt 4% Eesti keskmisest sotsiaalmaksuga maksustatavast ühe kalendrikuu tulust (edaspidi *täiendav sissemakse*) iga kuni kolmeaastase lapse kohta. Täiendavat sissemakset pensionifondi tehakse korraga ühe vanema eest.

(2) Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu arvutab Sotsiaalkindlustusamet vanemahüvitise seaduse § 3 lõike 4 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korras järgmiseks kalendriaastaks hiljemalt jooksva kalendriaasta 1. maiks eelmise kalendriaasta sotsiaalmaksu andmete alusel. Sotsiaalkindlustusamet avaldab Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu oma veebilehel.

(3) Täiendavate sissemaksete tegemise taotlemiseks ja lõpetamiseks esitab vanem Sotsiaalkindlustusametile avalduse ja vajaduse korral lisadokumendid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse vormi ja dokumentide loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „sotsiaalminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

(5) Kui sama lapse suhtes on mõlemal vanemal õigus taotleda täiendavate sissemaksete tegemist või ühel vanematest on õigus pensionilisale riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt, lepivad vanemad kokku, kumb vanematest täiendavate sissemaksete õigust kasutab või kas täiendavate sissemaksete õigust kasutatakse. Kokkulepet väljendab kirjalik nõusolek käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldusel täiendavate sissemaksete õiguse kasutamisest loobumise kohta teise isiku kasuks või täiendavate sissemaksete tegemiseks teise isiku eest.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõusolekut ei nõuta, kui teise vanema viibimiskohta ei ole võimalik kindlaks määrata ning isik esitab Sotsiaalkindlustusametile Politsei- ja Piirivalveameti sellekohase tõendi või teiselt vanemalt on lapse isikuhoolduse õigus perekonnaseaduse § 135 alusel täielikult ära võetud.

(7) Täiendavate sissemaksete õigus tekib alates lapse sünnist. Lapse sünnikuul ja kolmeaastaseks saamise kuul arvutatakse täiendava sissemakse suurus proportsionaalselt nende päevade arvuga, mille eest on vanemal õigus täiendavale sissemaksele.

(8) Täiendava sissemakse tasumise periood on üks kalendrikuu ning täiendav sissemakse tehakse igas kuus eelmise kalendrikuu eest. Täiendavaid sissemakseid tehakse tagantjärele käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse esitamisele eelnenud kalendrikuude eest, kuid kõige rohkem avalduse esitamisele eelnenud kuue kalendrikuu eest.

(9) Kui vanemad ei jõua täiendavate sissemaksete saamise õiguse kasutamises kokkuleppele ning vaidlus lahendatakse kohtus, tehakse täiendavaid sissemakseid ka nende kalendrikuude eest, mille ulatuses oli käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vanemal täiendavate sissemaksete õigus, kuid tagasiulatuvalt kõige rohkem kohtusse pöördumisele eelnenud kuue kalendrikuu eest. Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldus tuleb Sotsiaalkindlustusametile esitada kuue kuu jooksul asjakohase kohtuotsuse jõustumisest arvates.

(10) Kui vanemad soovivad täiendavate sissemaksete õigust kasutada kordamööda, esitab täiendavate sissemaksete uus taotleja Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse, millel on selle vanema nõusolek, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid, kui käesoleva paragrahvi lõikest 6 ei tulene teisiti. Kui avaldus on esitatud enne jooksva kalendrikuu 15. kuupäeva, hakatakse avalduse esitanud isiku eest täiendavaid sissemakseid tegema järgmisest kalendrikuust ning avalduse hilisema esitamise korral ülejäämisest kalendrikuust.

(11) Kui ühel vanematest on õigus riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 1¹ punkti 2 alusel pensionilisale ning ta soovib kasutada õigust pensionilisale riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 6 teise lause kohaselt, esitab ta Sotsiaalkindlustusametile täiendavate sissemaksete tegemise lõpetamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse, millel on selle vanema nõusolek, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid, kui käesoleva paragrahvi lõikest 6 ei tulene teisiti. Avalduse täiendavate sissemaksete tegemise lõpetamiseks võib esitada ka vanem, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid. Kui avaldus on esitatud enne jooksva kalendrikuu 15. kuupäeva, lõpetatakse täiendavate sissemaksete tegemine järgmisest kalendrikuust ning avalduse hilisema esitamise korral ülejäämisest kalendrikuust.

(12) Täiendava sissemakse eest omandab vanem käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 sätestatud pensionifondi osakuid.

(13) Käesolevas paragrahvis sätestatud ning käesoleva seaduse §-des 17, 19 ja 21 kohustatud isiku suhtes sätestatud kohaldatakse ka kuni kolmeaastast Eestis elavat last kasvatava tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud residendist vanema suhtes, kes ei ole veel kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 10¹. Sissemaksed kohustuslikku pensionifondi pärast töötamist Euroopa ühenduste institutsioonis

(1) Kohustatud isikul, kes vastab nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.03.1968, lk 1–7) (edaspidi *nõukogu määrus*) sätestatud tingimustele, on õigus kanda Euroopa ühenduste institutsioonis töötatud perioodi jooksul kogutud pensionivahendite summast 6/22 kohustuslikku pensionifondi vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 12 lõike 2¹ alusel kehtestatud korrale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sissemakse eest omandab kohustatud isik käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 sätestatud pensionifondi osakuid.
[RT I 2007, 62, 395- jõust. 01.01.2008]

§ 11. Makse tasumise kord

(1) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud:

1) kontrollima isikukoodi järgi, kas sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 1, 3, 8 ja 9 ning § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tasu saaja on kohustatud isik, ja pidama kohustatud isiku sellelt tasult kinni makse käesoleva seaduse §-s 9 nimetatud määras;
[RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

2) kontrollima isikukoodi järgi, kas sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 4 ja 6 nimetatud tasu saaja on kohustatud isik, ja pidama kohustatud isiku sellelt tasult kinni makse käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras, välja arvatud juhul, kui tasu saav isik on kantud äriregistrisse füüsilisest isikust ettevõtjana (edaspidi *füüsilisest isikust ettevõtja*) või on Maksu- ja Tolliametis registreeritud notar või kohtutäitur ning tasu on saaja ettevõtlustulu;

[RT I, 23.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

3) kontrollima isikukoodi järgi, kas käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud täiendavate sissemaksete tegemise taotlemise avalduse esitanud isikul on täiendavate sissemaksete õigus, ning arvutama täiendava sissemakse suuruse käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud korras;

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

4) kandma kinnipeetud makse väljamakse tegemise kalendrikuule järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks ja käesoleva lõike punkti 3 alusel arvestatud täiendava sissemakse selle arvestamisele järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti pangakontole ning esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile deklaratsiooni;

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

5) andma isikule, kellele maksti käesoleva lõike punktides 1 ja 2 sätestatud summased või kelle eest tehti käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 sätestatud täiendavaid sissemakseid, tema nõudmisel tõendi kinnipeetud makse või täiendavate sissemaksete kohta järgneva aasta 1. veebruariks või tema töölt lahkumise korral koos lõpparvega.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(¹) Sotsiaalmaksu maksja pankroti väljakuulutamise korral esitatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud deklaratsioon eraldi pankroti väljakuulutamisele eelneva ja sellele järgneva maksustamisperioodi osa kohta.

[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(²) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „Rahandusminister” sõnadega „Valdkonna eest vastutav minister”.]

1) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud **deklaratsiooni vormi**;

2) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud **tõendi vormi**.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(2) Kui füüsilisest isikust ettevõtja on käesoleva seaduse kohaselt kohustatud tasuma makset, on Maksu- ja Tolliamet kohustatud arvutama füüsilise isiku tuludeklaratsiooni ning maksukohustuslaste registri andmete alusel makse summa sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras ning väljastama füüsilisest isikust ettevõtjale maksuteate tasumisele kuuluva makse summa kohta hiljemalt sotsiaalmaksuga maksustamise perioodile järgneva aasta 1. septembriks.

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja on kohustatud tasuma käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tasumisele kuuluva makse summa Maksu- ja Tolliameti pangakontole sotsiaalmaksuga maksustamise perioodile järgneva aasta 1. oktoobriks.

(4) Nende asutuse töötajate makse arvestust, kelle koosseis, koondandmed või konkreetsed tööülesanded on riigisaladus, peetakse **valdkonna eest vastutava ministri**määrusega kehtestatud korras.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusministri” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministri”.]

(5) [Kehtetu -RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 12. Laekunud vahendite ja andmete edastamine registripidajale

(1) Maksu- ja Tolliamet kannab makse, täiendava makse ja käesoleva seaduse § 10¹ lõikes 1 sätestatud sissemakse summad üle Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja (edaspidi *registripidaja*) pangakontole 15 tööpäeva jooksul laekumise päevast arvates.

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Samaaegselt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summade ülekandmisega edastab Maksu- ja Tolliamet registripidajale nende isikute kohta, kelle summad registripidajale üle kanti, järgmised andmed:

1) isiku nimi;

2) isikukood;

3) makse summa;

4) täiendava sissemakse summa;

4¹) käesoleva seaduse § 10¹ lõikes 1 sätestatud sissemakse summa;

[RT I 2007, 62, 395- jõust. 01.01.2008]

5) makse kinnipidaja registrikood või füüsilisest isikust ettevõtja puhul makse maksja isikukood.

(3) Registripidajale andmete edastamise ja vahendite ülekandmise ning sellega seotud vigade parandamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

(4) Sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ sätestatud sotsiaalmaksu kohustusliku kogumispensioni osa summade ülekandmine ning andmete edastamine registripidajale toimub sotsiaalmaksuseaduse §-des 10 ja 11 sätestatud korras.

§ 13. Maksu- ja Tolliameti pädevus makse haldamisel

(1) Makse kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksu kohta sätestatud. Maksu- ja Tolliamet kontrollib makse tasumise õigsust, määrab vajadusel tasumisele kuuluva maksesumma, nõuab selle sisse maksukorralduse seaduses sätestatud korras ning rakendab kohustuste täitmisele sundimiseks seadusega lubatud sunnivahendeid.

(2) Makse kinnipidaja kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksu kinnipidaja kohta sätestatud ja kohustatud isiku kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksumaksja kohta sätestatud. Nende isikute suhtes rakendatakse maksumaksjale ja maksu kinnipidajale seadusega sätestatud kohustuste rikkumise eest maksukorralduse seaduses ja muus karistusseaduses ettenähtud sanktsioone.

2. jagu

Valikuavalduse esitamine ja pensionikonto avamine

§ 14. Pensionifondi valik

(1) Pensionifondi osakute omandamiseks peab isik esitama pensionifondi valiku avalduse (edaspidi *valikuavaldus*).

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2) Valikuavalduse esitamise õigus tekib isikul tema 18-aastaseks saamisega. Seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul võib valikuavalduse esitada ka vähemalt 16-aastane isik.

(2¹) Seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul võib valikuavalduse esitada ka noorem kui 16-aastane isik, kellel on käesoleva seaduse § 10 kohaselt täiendavate sissemaksete õigus.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui pensionifondi osakud pärib piiratud teovõimega pärija, esitab valikuavalduse tema seaduslik esindaja.

(3¹) Piiratud teovõimega pärija eest avalduse esitamisel, samuti nooremale kui 18-aastasele isikule valikuavalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel ei ole vajalik perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 ega § 188 lõikes 1 sätestatud kohtu nõusolek.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(4) Valikuavalduse esitamisega kohustub isik tegema kohustusliku kogumispensioni makseid valikuavalduses märgitud pensionifondi käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(5) Valikuavalduse esitamisel peab isikul olema võimalus tutvuda võrdselt kõigi registreeritud pensionifondide tingimuste ja emissiooniprospettidega.

(5¹) Valikuavalduse esitamine või kohustusliku pensionifondi osaku omamine ei või olla kindlustus-, finants- või investeerimisteenuste lepingu sõlmimise või muutmise või muu kohustusliku pensionifondi välise kasu saamise eeltingimus, samuti ei või nimetatud lepingute tingimused või muu kohustusliku pensionifondi välise kasu saamine sõltuda valikuavalduse esitamisest või kohustusliku pensionifondi osaku omamisest.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(6) Valikuavalduse esitamata jätmise korral kohaldatakse käesoleva seaduse § 19 lõiget 3.

§ 15. Valikuavaldus

(1) Valikuavalduses märgitakse:

1) isiku nimi;

2) isikukood;

3) isiku kontaktandmed;

4) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;

5) pensionifondi nimetus, millesse isik soovib hakata sissemakseid tegema;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

6) isiku kinnitus, et tal on olnud võimalik tutvuda kõikide registreeritud kohustuslike pensionifondide tingimuste ja emissiooniprospettidega;

- 7) isiku kinnitus tema valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta;
- 8) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 9) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 10) avalduse esitamise kuupäev;
- 11) isiku allkiri, välja arvatud juhul, kui avaldus on esitatud kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(2) Valikuavalduse vorm kehtestatakse valdkonna eest vastutava ministrimäärusega, milles võib vajaduse korral lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud näha ette täiendavad andmed, mis tuleb valikuavalduses märkida.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusministri” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministri”.]

§ 16. Valikuavalduse esitamine

(1) Valikuavalduse esitab isik enda valitud Eesti väärtpaberite keskregistri kontohaldurile või kindlustusandjale, kelle suhtes kohaldatakse Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse § 37¹ alusel kontohalduri staatust, (edaspidi mõlemad *kontohaldur*) kirjalikult või kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul. [RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(2) Kontohaldur tuvastab valikuavalduse esitamiseks õigustatud isiku või tema esindaja isikusamasuse isikut tõendava dokumendi alusel ning edastab valikuavalduse andmed viivitamata registripidajale Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ning nende alusel registripidaja poolt kehtestatud tingimustel ja korras.

(2¹) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 2¹ sätestatud juhul esitab isik kontohaldurile koos valikuavaldusega selle lapse sünnitõendi, kelle suhtes tal on käesoleva seaduse § 10 kohaselt täiendavate sissemaksete õigus. [RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(3) Vähemalt 18-aastane isik võib esitada valikuavalduse isiklikult otse registripidajale, kui:

- 1) valikuavalduse esitajale on digitaalallkirja seaduse kohaselt väljaantud sertifikaat digitaalallkirja andmiseks ning valikuavaldus esitatakse digitaalallkirjaga või
- 2) valikuavalduse esitaja isikusamasus tuvastatakse registripidaja ja kontohalduri vahelise kokkuleppe kohaselt vastavate organisatsiooniliste ning riist- ja tarkvaraliste vahenditega ning valikuavaldus esitatakse kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(4) Valikuavaldus esitatakse isiklikult või esindaja kaudu.

(5) Isiku seaduslik esindaja või tema poolt kirjalikult volitatud esindaja võib esitada valikuavalduse vähemalt 16-aastase isiku nimel.

(6) Kui valikuavaldus esitatakse esindaja kaudu, tuvastab esindaja esindatava isikusamasuse isikut tõendava dokumendi alusel. Esindaja tõendab kontohaldurile oma esindusõigust ning lisab valikuavaldusele esindatava isikut tõendava dokumendi koopia.

(7) Teise isiku nimel esindusõiguseta esitatud avaldus on kehtiv, kui isik, kelle nimel esindusõiguseta isik valikuavalduse esitas, seda ei vaidlusta 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal isik sai teada või pidi teada saama valikuavalduse esitamisest.

(7¹) Kontohaldur kohaldab valikuavalduse esitamise eest võetavat tasu ühetaoliselt ja samas suuruses, sõltumata sellest, millise kohustusliku pensionifondi suhtes on valikuavaldus esitatud. [RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8) Registripidajale või kontohaldurile esitatud valikuavaldust ei saa tagasi võtta.

(9) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 17. Pensionikonto

(1) Registripidaja avab valikuavalduse alusel kohustatud isikule temale kuuluvate pensionifondi osakute arvestamiseks pensionikonto.

(2) Pensionikontot ei avata, kui valikuavaldus ei vasta õigusaktides kehtestatud nõuetele, valikuavaldusel märgitud isikukood on vigane või valikuavalduse on esitanud isik, kellel ei ole valikuavalduse esitamiseks õigust.

(3) Pensionikonto avamata jätmisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata valikuavalduse esitanud isikut või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata valikuavalduse esitanud isikut. Pensionikonto avamiseks peab isik esitama uue nõuetekohase valikuavalduse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud veateade peab sisaldama:

- 1) pensionikonto avamata jätmise õiguslikku alust;
- 2) pensionikonto avamata jätmise põhjendust;
- 3) veateate edastamise kuupäeva.

(5) Lisaks valikuavalduse esitanud kohustatud isikutele avab registripidaja pensionikonto ka teistele kohustatud isikutele. Pensionikonto avatakse Maksu- ja Tolliametilt käesoleva seaduse § 12 lõike 2 kohaselt saadud andmete alusel.

(6) Pensionikonto avatakse viivitamata pärast valikuavalduse andmete laekumist või käesoleva seaduse § 12 lõikes 2 nimetatud andmete laekumist registripidajale, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul.

(7) Pensionikontole kantavate andmete loetelu kehtestamine, samuti pensionikontol kannete tegemine, kannetest isiku teavitamine ning tasu võtmine pensionikonto pidamisega seotud teenuste eest toimub investeerimisfondide seaduses, Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses ning nende alusel kehtestatud õigusaktides ning registripidaja hinnakirjas sätestatud tingimustel ja korras.

(8) Pensionikonto omaniku korraldused kande või muu käesolevas seaduses sätestatud toimingute tegemiseks peavad vastama registripidaja poolt kehtestatud nõuetele.

(9) Pensionikonto omanik on kohustatud viivitamata teavitama kontohaldurit või käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud juhul registripidajat valikuavalduses või käesoleva seaduse § 21 lõikes 1, § 25 lõikes 1 ja § 29 lõikes 1 sätestatud avalduses märgitud andmete muutumisest.

(10) Registripidaja edastab Maksu- ja Tolliametile üks kord aastas hiljemalt iga aasta 1. detsembriks käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud andmed ajavahemikul eelmise aasta 1. novembrist kuni andmete edastamise aasta 31. oktoobrini valikuavalduse esitanud pensionikonto omanike kohta.

3. jagu

Pensionifondi osakute omandamine

§ 18. Sissemaksed pensionifondi

Sissemakseid pensionifondi tehakse:

- 1) käesoleva seaduse §-s 12 ning sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud vahendite laekumisel registripidajale;
- 2) osakuomaniku poolt pensionifondi osakute vahetamisel käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt;
- 3) pensionifondi osakute omandamisel pensionifondivalitseja poolt vastavalt investeerimisfondide seaduse §-des 78–83 sätestatule;
- 4) osakute omandamisel teise pensionifondi likvideerimisel vastavalt käesoleva seaduse §-des 37–39 sätestatule;
- 5) osakute omandamisel kahju hüvitamiseks käesoleva seaduse §-des 34 ja 35 ning tagatisfondi seaduse §-des 70–73 sätestatud korras.

§ 19. Sissemaksete tingimused

(1) Sissemakse tegemisel pensionifondi omandab isik sissemakse suurusele vastava arvu pensionifondivalitseja poolt väljalastavaid osakuid.

(2) Samaaegselt võib isik teha sissemakseid üksnes ühte pensionifondi.

(3) Sissemakseid tehakse valikuavalduses märgitud või valikuavalduse puudumisel registripidaja poolt loosi teel määratud pensionifondi. Loosimise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) registripidaja ettepanekul.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

(4) Kui on alustatud sissemaksete tegemist registripidaja määratud pensionifondi ja kohustatud isik esitab valikuavalduse, asendab registripidaja loosi teel valitud pensionifondi valikuavalduses märgitud pensionifondiga viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolmandal tööpäeval registripidaja poolt valikuavalduse vastuvõtmisest arvates.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(5) Fondivalitseja laseb osakud välja nende puhasväärtuses. Fondivalitseja ei võta kohustatud isikult pensionifondi sissemakse tegemise, osaku väljalaskmise ja sellega seotud tegevuse eest muud tasu.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(6) [Kehtetu -RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

§ 20. Sissemaksete piiramise keeld

Pensionifondi osakute väljalaskmisel ei või pensionifondi tingimustes ette näha korraga omandatavate osakute arvu ega nende eest tasumisele kuuluva summa piiranguid.

§ 21. Sissemaksed uude pensionifondi

(1) Kohustatud isik võib alustada sissemaksete tegemist uude pensionifondi, esitades selleks kontohaldurile või registripidajale uue valikuavalduse.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3¹) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) Registripidaja keeldub valikuavalduse vastuvõtmisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud valikuavaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või selle pensionifondi, millesse isik soovib hakata sissemakseid tegema, osakute väljalaskmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud. Registripidaja keeldub kontohalduri kaudu edastatud valikuavalduse vastuvõtmisest ka juhul, kui selle valikuavalduse esitamise kuupäev on varasem registripidaja poolt juba vastuvõetud valikuavalduse esitamise kuupäevast.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(5) Valikuavalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata valikuavalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata valikuavalduse esitanud isikut. Sissemaksete tegemise alustamiseks uude pensionifondi peab isik esitama uue nõuetekohase valikuavalduse.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud veateade peab sisaldama:

1) valikuavalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

2) valikuavalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

3) veateate edastamise kuupäeva.

(7) Registripidaja asendab pensionifondi, kuhu kohustatud isik teeb sissemakseid, uues valikuavalduses märgitud pensionifondiga viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolmandal tööpäeval registripidaja poolt valikuavalduse vastuvõtmisest arvates.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(9) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 22. Pensionifondi osakute väljalaske kord

(1) Pensionifondi osakute väljalaskmist korraldab registripidaja vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja ja pensionifondi depositeoriumiga sõlmitud lepingule.

(2) Esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgneval tööpäeval pärast käesoleva seaduse § 18 punktis 1 nimetatud vahendite laekumist ning nõutavate andmete saamist registripidaja:

1) kannab iga isiku pensionikontole tema kohta laekunud summa suurusele ja ühe osaku puhasväärtusele vastava arvu isiku poolt valitud pensionifondi osakuid;

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

2) kannab käesoleva lõike punkti 1 kohaselt pensionikontole kantud osakute puhasväärtusele vastava summa pensionifondi depositeoriumi poolt näidatud pangakontole;

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

3) edastab igale pensionifondi deponooriumile või pensionifondivalitsejale andmed pensionikontodele täiendavalt kantud vastava pensionifondi osakute arvu ja nende eest ülekantud summa kohta. Pensionifondivalitseja taotlusel esitatakse nimetatud andmed iga osakuomaniku kohta.

(3) Pensionikontole kantavate pensionifondi osakute arvu määramisel võetakse aluseks osaku puhasväärtus käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud ülekande tegemise päeval.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(4) Pensionifondi osakute väljalaske täpsem kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

4. jagu

Pensionifondi osakute vahetamine

§ 23. Pensionifondi osakute vahetamise alused

(1) Osakuomanikul on õigus käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras vahetada ühe pensionifondi osakud üksnes teise pensionifondi osakute vastu.

(2) Pensionifondi osakute vahetamine ei ole lubatud, kui ühe või mõlema vahetamisega seotud pensionifondi osakute tagasivõtmine või väljalaskmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Pensionifondi osakute vahetamisel osakuomanikule pensionifondidest väljamakseid ei tehta.

(4) Pensionifondi osakute vahetamine toimub käesolevas seaduses, investeerimisfondide seaduses ja vahetamisega seotud pensionifondide tingimustes ettenähtud korras.

§ 24. Pensionifondi osakute vahetamise tingimused

(1) [Kehtetu -RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(2) Osakuomanik võib vahetada kõik talle kuuluvad osakud või osa nendest.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(3) Osakuomanikul on õigus vahetada pensionifondi osakuid kolm korda aastas. Pensionifondi osakuid vahetatakse 1. jaanuarile ja 1. maile järgneval esimesel tööpäeval ning 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) Pensionifondi osakute vahetamisel jääb pensionifond, kuhu isiku kohustusliku kogumispensioni maksed laekuvad või peaksid laekuma, endiseks.

§ 25. Pensionifondi osakute vahetamise avaldus

(1) Pensionifondi osakute vahetamiseks esitab osakuomanik kontohaldurile või registripidajale pensionifondi osakute vahetamise avalduse (edaspidi käesolevas paragrahvis *avaldus*). Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõigetes 2–3 ning § 16 lõigetes 1–8 sätestatud.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(1¹) Piiratud teovõimega isiku eest avalduse esitamisel, samuti nooremale kui 18-aastasele isikule avalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel peab seaduslikul esindajal olema perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 8 sätestatud kohtu nõusolek.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(2) Avalduses märgitakse:

1) osakuomaniku nimi ja isikukood;

2) osakuomaniku kontaktandmed;

3) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;

4) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada;

5) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib vahetamisel omandada;

5¹) nende osakute arv, mille vahetamist osakuomanik taotleb;

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

6) isiku kinnitus, et tal on olnud võimalik tutvuda kõikide registreeritud kohustuslike pensionifondide tingimuste ja emissiooniprospettidega;

7) isiku kinnitus tema valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta;

8) avalduse esitamise kuupäev;

9) osakuomaniku allkiri, välja arvatud juhul, kui avaldus on esitatud kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(2¹) Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõikes 5¹ ja § 16 lõikes 7¹ sätestatud.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Registripidaja keeldub avalduse vastuvõtmisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kui selle pensionifondi, mille osakuid osakuomanik soovib talle kuuluvate osakute eest omandada, osakute väljalaskmine on käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud asjaoludel keelatud. Registripidaja keeldub kontohalduri kaudu edastatud avalduse vastuvõtmisest ka juhul, kui selle avalduse esitamise kuupäev on varasem registripidaja poolt juba vastuvõetud avalduse esitamise kuupäevast.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata avalduse esitanud isikut. Pensionifondi osakute vahetamiseks peab isik esitama uue nõuetekohase avalduse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud veateade peab sisaldama:

- 1) pensionifondi osakute vahetamisest keeldumise õiguslikku alust;
- 2) pensionifondi osakute vahetamisest keeldumise põhjendust;
- 3) veateate edastamise kuupäeva.

(6) Nõuetele vastav avaldus peab olema esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt:

- 1) 30. novembril pensionifondi osakute vahetamiseks 1. jaanuarile järgneval esimesel tööpäeval;
- 2) 31. märtsil pensionifondi osakute vahetamiseks 1. maile järgneval esimesel tööpäeval;
- 3) 31. juulil pensionifondi osakute vahetamiseks 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(7) Kuni käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud avalduse esitamise tähtpäevani võib isik oma avaldust muuta, esitades selleks uue, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8) Avalduse vorm kehtestatakse [valdkonna eest vastutava ministri](#)määrusega, milles võib vajaduse korral lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule näha ette täiendavad andmed, mis tuleb avalduses märkida.

[RT I 2004, 90, 616- jõust. 01.01.2005]

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusministri” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministri”.]

§ 26. Pensionifondi osakute vahetamise kord

(1) Pensionifondi osakute vahetamise korral toimub ühe pensionifondi osakute tagasivõtmine ja teise pensionifondi osakute väljalaskmine.

(2) Vahetamise tulemusel omandab isik pensionifondi osakute tagasivõtmishinna eest vastava arvu teise pensionifondi osakuid, tasudes viimaste eest sama päeva puhasväärtuse ulatuses.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(3) Pensionifondi osakute vahetamise korraldab registripidaja koos pensionifondi deponooriumiga.

(4) Kui pensionifondi, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada, osakute tagasivõtmine on käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud asjaoludel keelatud, korraldab registripidaja vahetamise esimesel võimalusel pärast takistavate asjaolude äralangemist.

(5) Kui käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 sätestatud pensionifondi osakute vahetamise päeval pensionifondi, mille osakuid osakuomanik soovib talle kuuluvate osakute eest omandada, osakute väljalaskmine on käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud asjaoludel keelatud, keeldub registripidaja pensionifondi osakute vahetamisest ja teavitab sellest viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit. Kontohaldur teavitab osakute vahetamisest keeldumisest viivitamata avalduse esitanud isikut.

(6) [Pensionifondi osakute vahetamise täpsemad tingimused ja kord](#) kehtestatakse käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

§ 27. Pensionifondi osakute vahetamisel võetav tagasivõtmistasu

(1) Pensionifondi osakute vahetamisel makstakse pensionifondivalitsejale osakuomaniku arvel vastava pensionifondi tingimustes ettenähtud ulatuses osakute tagasivõtmistasu.

(2) Tagasivõtmistasu määramisel rakendatakse investeerimisfondide seaduse §-s 140 sätestatud.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

5. jagu

Pensionifondi osakute pärimine ja päritud osakute kasutamine

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 28. Osakute pärimine

(1) Osakuomaniku surma korral lähevad osakud üle pärijale.

(2) Pärijal on õigus kanda päritud osakud oma pensionikontole või võtta tagasi käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Avaldus osakute ülekandmiseks või tagasivõtmiseks on ühepoolne tehing tsiviilseadustiku üldosa seaduse tähenduses.

(3) Registripidaja tunnistab pärandvara hulka kuuluvad osakud omal algatusel kehtetuks, kui pärast kümne aasta möödumist pärandi avanemisest ei ole osakuid tagasi võetud ega pärija pensionikontole kantud.
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul loetakse kehtetuks tunnistatud osakutest tulenevad õigused ja kohustused lõppenuks ning osakutele vastav raha jääb pensionifondi.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 29. Osakute ülekandmine pärija pensionikontole

(1) Pärija võib kanda pärandvara hulka kuuluvad osakud oma pensionikontole, kui ta:

- 1) on kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses;
- 2) ei ole enam kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses, kuid talle on avatud pensionikonto;
- 3) ei ole veel kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses, kuid on tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud residendist füüsiline isik.

(2) Osakute ülekandmiseks avalduse esitamisega loetakse pärija nõustunuks selle pensionifondi tingimustega, mille osakute oma kontole kandmiseks ta avalduse esitas.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 30. Osakute tagasivõtmine

(1) Pärija võib võtta pärandvara hulka kuuluvad osakud tagasi ühe aasta jooksul pärast seda, kui on tõestatud pärimistunnistus tema pärimisõiguse kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega ei kohaldata pärija suhtes, kellel puudub võimalus osakute ülekandmiseks oma pensionikontole käesoleva seaduse § 29 lõike 1 kohaselt, samuti pärija suhtes, kes pärimistunnistuse tõestamise ajal vastab käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punktis 3 sätestatud tingimustele.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 31. Osakute ülekandmise ja tagasivõtmise kord

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(1) Osakute kandmiseks oma pensionikontole või nende tagasivõtmiseks esitab pärija registripidajale kontohalduri vahendusel avalduse, milles peavad olema märgitud järgmised andmed:

- 1) pärandaja nimi ja isikukood;
- 2) füüsilisest isikust pärija nimi ja isikukood (isikukoodi puudumise korral sünniaeg) ning välisriigi koodi puhul riigi nimi;

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

- 2¹) juriidilisest isikust pärija ärinimi ja registrikood, välisriigi koodi puhul riigi nimi;

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

- 3) pärija kontaktandmed;
- 4) füüsilisest isikust pärija eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

- 5) iga pensionifondi nimetus, mille osakuid füüsilisest isikust pärija soovib kanda oma pensionikontole, ja nende osakute arv;

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

- 6) iga pensionifondi nimetus, mille osakuid pärija soovib tagasi võtta, ja nende osakute arv;

- 7) pärija pangakonto number ja krediidasutuse ärinimi, kus pangakonto on avatud;

- 8) pärimistunnistuse andmed;

- 9) pärandvara jagamise kokkuleppe andmed selle olemasolu korral;

- 10) avalduse esitamise kuupäev.

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(1¹) Kui pensionifondi osakud pärib piiratud teovõimega pärija, esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud avalduse tema seaduslik esindaja, kellel peab olema perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 8 sätestatud juhul kohtu nõusolek.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(2) Kontohaldur edastab vastava avalduse ja pärimistunnistuse ära kirja viivitamata registripidajale Eesti väärtpaberite keskkregistri seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ning nende alusel registripidaja poolt kehtestatud tingimustel ja korras.

(3) Päritud pensionifondi osakute tagasivõtmise või kandmise pärija pensionikontole korraldab registripidaja kolme tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud dokumentide saamisest arvates vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja või deponooriumiga sõlmitud lepingule. Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmisel teeb osaku pärijale väljamakse registripidaja.

[RT I 2006, 56, 417- jõust. 01.01.2007]

(4) Registripidaja keeldub käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse täitmisest, kui avaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele. Avalduse täitmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja kontohaldurit. Kontohaldur teavitab sellest viivitamata avalduse esitanud isikut. Päritud pensionifondi osakute tagasivõtmiseks või oma pensionikontole kandmiseks peab isik esitama uue nõuetekohase avalduse.

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud avalduse menetlemise täpse korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korra osana.

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud avalduse vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav ministri määrusega](#).

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel lõigetes 5 ja 6 asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

6. jagu

Pensionifondi osakuomanikele tekitatud kahju hüvitamine

§ 32. Kahju hüvitamise alused

(1) Kui Finantsinspeksioon on tuvastanud investeerimisfondide seaduse §-s 76 või 7. peatüki 3., 4. või 5. jaos või pensionifondi tingimustes sätestatud investeerimispiirangu rikkumise ja on alust arvata, et see rikkumine on põhjustanud kahju pensionifondi osakuomanikule, on pensionifondivalitseja või pensionifondivalitsejana tegutsenud isik (edaspidi käesolevas jaos mõlemad *pensionifondivalitseja*) kohustatud pensionifondi osakuomanikule tekitatud kahju hüvitama.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2) Kahju suuruse määramisel võtab pensionifondivalitseja arvesse kogu tekitatud varalise kahju, sealhulgas saamata jäänud tulu, võrreldes olukorraga, kui rikkumist ei oleks toimunud ning rikkumisega seotud pensionifondi vara oleks investeeritud sarnaselt pensionifondi muu varaga.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2¹) Pensionifondi osakuomanikule tekitatud kahju hüvitamiseks lastakse osakuomanikule pensionifondivalitseja arvel välja uued osakud. Uute osakute väljalaskmiseks võib pensionifondivalitseja võtta tagasi talle kuuluvad pensionifondi osakud (edaspidi *omaosakud*).

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Käesolevas jaos sätestatud korras ei hüvitata kahju, mis tekitati tagatisfondi seaduse §-s 62 sätestatud osakuomanikele.

(4) Käesolevas jaos sätestatu ei piira kahju hüvitamise nõudmist muul seaduses sätestatud alusel.

§ 33. Ettekirjutus kahju hüvitamiseks

(1) Finantsinspeksioon võib teha pensionifondivalitsejale pensionifondi osakuomanikule tekitatud kahju hüvitamise ettekirjutuse. Ettekirjutuse koopia edastab Finantsinspeksioon viivitamata registripidajale, pensionifondi deponooriumile ja Tagatisfondile.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ettekirjutus peab muu hulgas sisaldama:
- 1) rikkumise kirjeldust;
 - 2) tähtaega, mille jooksul pensionifondivalitseja on kohustatud kindlaks määrama igale osakuomanikule tekitatud kahju suuruse;
 - 3) tähtaega, mille jooksul tuleb osakuomanikele pensionifondivalitseja tekitatud kahju hüvitada;
- [RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 4) muud asjaolud, mida Finantsinspeksioon peab vajalikuks.

§ 34. Osakuomanikule uute osakute väljalaskmise esildis

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(1) Käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 sätestatud osakud laseb välja ning omaosakud võtab vajaduse korral tagasi registripidaja pensionifondivalitseja vastava esildise alusel. Esildises märgitakse:

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- 1) pensionifondivalitseja nimi;
 - 2) viide esildise aluseks olevale käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 sätestatud ettekirjutusele, kui Finantsinspeksioon on sellise ettekirjutuse teinud;
- [RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 3) igale osakuomanikule tekitatud kahju suurus;
 - 4) tekitatud kahju suuruse määramise meetodika;
- 4¹) teave selle kohta, kas kahju kannatanud osakuomanikele uute osakute väljalaskmiseks võetakse tagasi fondivalitseja omaosakud;
- [RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 4²) osakuomanikele tekitatud kahju hüvitamise tähtaeg;
- [RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 5) esildise esitamise kuupäev;
 - 6) muud õigusaktides sätestatud asjaolud;
 - 7) asjaolud, mida pensionifondivalitseja peab oluliseks.

(2) Esildis tuleb esitada Finantsinspeksioonile vähemalt 30 päeva enne käesoleva seaduse § 33 lõike 2 punktis 3 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4² nimetatud tähtaegu. Kui Finantsinspeksioon ei ole kümne kalendripäeva jooksul esildise saamisest alates esitanud vastuväiteid, edastab pensionifondivalitseja selle registripidajale täitmiseks. Esildises ilmnenu puudused kõrvaldab pensionifondivalitseja Finantsinspeksiooni määratud tähtpäevaks.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 35. Osakuomanikele uute osakute väljalaskmise kord

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(1) Kahju kannatanud osakuomanikule tekitatud kahju ulatuses lastakse välja selle pensionifondi osakuid, kuhu laekub või peaks laekuma osakuomaniku kohustusliku kogumispensioni makse. Kui osakuomanik on sõlminud pensionilepingu, leppinud kokku fondipensioni, taotlenud pensionifondist ühekordset väljamakset või kui ta on surnud, lastakse välja selle pensionifondi osakuid, kuhu laekus tema viimane kohustusliku kogumispensioni sissemakse.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2) Omaosakute tagasivõtmise korral pensionifondivalitsejale pensionifondist väljamakseid ei tehta.

(3) Omaosakute tagasivõtmise korral käesolevas jaos sätestatud tingimustel ei kohaldata tagasivõtmistasu.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(4) Omaosakute tagasivõtmise ja osakuomanikele osakute väljalaskmise täpsem kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

§ 36. Kahju hüvitamisest teavitamine

Pensionifondivalitseja on kohustatud kolme tööpäeva jooksul käesoleva seaduse § 34 lõikes 1 nimetatud esildise Finantsinspeksioonile esitamise päevast arvates avaldama vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel teate, milles on vähemalt järgmised andmed:

- 1) pensionifondi nimetus, mille osakuomanikele tekitatud kahju hüvitatakse;
- 2) osakuomanike teavitamise kord;
- 3) osakuomanikele kahju hüvitamise tähtaeg.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

7. jagu

Pensionifondi osakud ja sissemaksed pensionifondi likvideerimise korral

§ 37. Pensionifondi osakute omandamine pensionifondi likvideerimise korral

(1) Pensionifondi likvideerimisel investeerimisfondide seaduse §-des 174–187 sätestatud korras omandab iga osakuomanik jaotamisele kuuluva raha eest tema osale vastava arvu tema poolt valitud või valiku tegemata jätmise korral registripidaja poolt käesoleva paragrahvi alusel kindlaks määratud või loositud uue pensionifondi osakuid.

(2) Uue pensionifondi valib osakuomanik käesoleva seaduse § 16 lõigetes 1 ja 3 sätestatud tingimustele vastava avaldusega kahe kuu jooksul pärast likvideerimisteate avaldamist vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes, kui Finantsinspeksioon ei ole määranud pikemat tähtaega. Avalduse esitamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõigetes 5 ja 5¹ ning § 16 lõikes 7¹ sätestatud
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avalduses peab olema märgitud:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) osakuomaniku isikukood;
- 3) osakuomaniku kontaktandmed;
- 4) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;
- 5) likvideeritava pensionifondi nimetus;
- 6) valitud uue pensionifondi nimetus;
- 7) isiku kinnitus, et tal on olnud võimalik tutvuda kõikide registreeritud kohustuslike pensionifondide tingimuste ja emissiooniprospettidega;
- 8) kinnitus valitud uue pensionifondi tingimustega nõustumise kohta;
- 9) avalduse esitamise kuupäev;
- 10) osakuomaniku allkiri.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avaldus esitatakse kontohaldurile, kes edastab avalduse andmed viivitamata registripidajale.

(5) Kui osakuomanik ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avaldust tähtaegselt esitanud, omandab osakuomanik selle pensionifondi osakuid, kuhu laekub või peaks laekuma osakuomaniku kohustusliku kogumispensioni makse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtpäeval.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud pensionifond puudub või kui selleks pensionifondiks on likvideeritav pensionifond, loosib registripidaja osakuomanikule uue pensionifondi pensionifondide hulgast, mille investeerimisstrateegia on investeerimisfondide seaduse § 76 lõigete 3–5 kohaselt sarnane likvideeritava pensionifondi strateegiaga.

(7) Registripidaja loosib osakuomanikule uue pensionifondi viie tööpäeva jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avalduse esitamise tähtaja möödumisest.

§ 38. Osakute kustutamine ja uue pensionifondi osakute väljalase

(1) Pensionifondi deponoorium kannab viivitamata pärast investeerimisfondide seaduse §-des 180 ja 181 sätestatud kõigi toimingute teostamist osakuomanike vahel jaotamisele kuuluva raha üle registripidaja kontole. Kui pensionifondi likvideerijaks on pensionifondivalitseja või Finantsinspeksiooni poolt määratud likvideerijad, kannab pensionifondi deponoorium osakuomanike vahel jaotamisele kuuluva raha üle likvideerija korraldusel.
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summa laekumist registripidaja kontole, teostab registripidaja samaaegselt uue pensionifondi osakute väljalaske ja likvideeritava pensionifondi osakute kustutamise. Pensionifondivalitsejale kuuluvate osakute kustutamisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse §-s 84 sätestatud.

(3) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud osakute kandmist pensionikontodele eraldab registripidaja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summast pensionifondivalitsejale või pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule kuuluvatele osakutele vastava summa, mis jääb kuni kohustusliku pensionifondi likvideerimise lõpuni registripidaja kontole.
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summa ulatuses, millest on eraldatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud summa, kannab registripidaja pensionikontodele Eesti väärtpaberite keskregistris vastava arvu uue pensionifondi osakuid.

(5) Samaaegselt osakute kandmisega pensionikontodele Eesti väärtpaberite keskregistris kannab registripidaja pensionikontodele kantud osakute puhasväärtusele vastava summa uue pensionifondi pangakontole deponitooriumis.

(6) Osakute kustutamise korral ei kohaldata tagasivõtmistasu.

§ 39. Sissemaksud pensionifondi likvideerimise korral

(1) Likvideeritava pensionifondi osakute väljalaske peatamisel investeerimisfondide seaduse § 180 lõike 3 alusel laekuvad käesoleva seaduse § 18 punktis 1 sätestatud vahendid registripidaja pangakontole.
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(2) Alates käesoleva seaduse § 37 lõikes 7 sätestatud uue pensionifondi loosimise päevale järgnevast päevast omandab osakuomanik käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vahendite ja järgnevate sissemaksete eest käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 sätestatud avalduses märgitud või käesoleva seaduse § 37 lõigetes 5–7 sätestatud alustel kindlaks määratud uue pensionifondi osakuid.

(3) Osakuomanik saab alustada sissemaksete tegemist mõnda teise pensionifondi käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud korras.

8. jagu Kohustusliku kogumispensioni väljamaksud

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

1. jaotis Üldsätted

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 40. Õigus kohustuslikule kogumispensionile

(1) Õigus kohustuslikule kogumispensionile tekib osakuomanikul riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka (edaspidi *vanaduspensioniiiga*) jõudmisest arvates.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2) Kogumispensioni saamiseks on osakuomanikul õigus käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras sõlmida kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 41. Pensionileping

(1) Pensionileping on osakuomaniku ja kindlustusandja vahel sõlmitud kohustusliku kogumispensioni kindlustusleping, mille alusel kindlustusandja kohustub tegema lepingus kokkulepitud tingimustel ja korras lepingu sõlminud osakuomanikule (edaspidi *kindlustusvõtja*) pensionimakseid kuni tema surmani ning kindlustusvõtja kohustub tasuma kindlustusandjale kindlustusmaksu.

(2) Pensionilepingu sõlmimise õigus on annuiteedi tegevusluba omaval Eestis asutatud kindlustusandjal ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud kindlustusandja Eesti filiaalil, kes on Tagatisfondi seaduses ettenähtud pensionilepingute osafondi fondiosaline ning kellel on Eesti väärtpaberite keskregistri pidajaga kehtiv Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse § 37¹ lõikes 1 nimetatud leping.

(3) Pensionilepingu sõlmimisel võetakse tagasi kõik kindlustusvõtjale kuuluvad pensionifondide osakud või vähemalt 700-kordsele riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel kehtestatud rahvapensioni määrale (edaspidi *rahvapensioni määr*) vastavad pensionifondide osakud ning neile vastava summa eest tehakse ühekordne kindlustusmaksu isiku valitud kindlustusandjale. Osakute tagasivõtmise ja raha kandmise pensionifondist kindlustusandjale korraldab registripidaja.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel.

(5) Kindlustusandja on kohustatud pensionilepingu sõlmima, kui osakuomanikul on tekkinud käesoleva seaduse § 40 lõike 1 alusel õigus kohustuslikule kogumispensionile. Kindlustusandja ei ole kohustatud pensionilepingut sõlmima, kui osakuomanikule kuuluvate kõigi pensionifondide osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel saadav summa (edaspidi *osakute koguväärtus*) on väiksem kui käesoleva seaduse § 42 lõikes 3 sätestatud määr.

(6) Kui osakuomanikule kuuluvate osakute koguväärtus on suurem kui 700-kordne rahvapensioni määr, on osakuomanikul õigus sõlmida pensionileping, mille alusel tasutakse kindlustusandjale ühekordne kindlustusmaks osakute ulatuses, mis pensionilepingu sõlmimisel vastab vähemalt nimetatud määrale. Osakuomanikul on õigus jätta ülejäänud osakud pensionikontole, sõlmida nende suhtes teine pensionileping, tasuda täiendav kindlustusmaks, leppida kokku käesoleva seaduse §-s 42 sätestatud fondipension või esitada §-s 43 sätestatud juhul avaldus ühekordseks väljamakseks.

(7) Kui osakuomanik kasutab käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud õigust, määrab ta pensionilepingu sõlmimisel, milliste pensionifondide osakud võetakse tagasi kindlustusmaks tasumiseks.

(8) Osakuid, mille tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, ei võeta arvesse osakute koguväärtuse määramisel.

(9) Pensionilepingu sõlmimise ja selle alusel pensionimaksede tegemise tingimused ja täpsem kord on reguleeritud käesoleva jao 2. jaotises.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 42. Fondipension

(1) Fondipension on osakuomaniku ja pensionifondivalitseja vahel kokku lepitud kava, mille alusel tehakse osakuomanikule perioodilisi väljamakseid pensionifondist kuni fondipensioni lõppemiseni.

(2) Fondipension hõlmab kõiki pensionifonde, mille osakuid osakuomanik omab. Arvesse ei võeta osakuid, mille tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(3) Osakuomanikul on õigus leppida kokku fondipension, kui talle kuuluvate osakute koguväärtus on väiksem kui 50-kordne rahvapensioni määr.

(4) Osakuomanikul on õigus leppida kokku fondipension ka juhul, kui ta kasutab käesoleva seaduse § 41 lõikes 6 sätestatud õigust.

(5) Osakuomanikule fondipensioni väljamakse tegemisel võetakse ettenähtud arv osakuid tagasi ning neile vastava summa eest tehakse väljamakse. Osakute tagasivõtmise ja osakuomanikule väljamakse tegemise korraldab registripidaja.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel.

(7) Fondipensioni kokkuleppimise ja selle alusel väljamaksede tegemise tingimused ja täpsem kord on reguleeritud käesoleva jao 3. jaotises.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 43. Ühekordne väljamakse pensionifondist

(1) Kui osakuomanikule kuuluvate osakute koguväärtus on võrdne kümnekordse rahvapensioni määraga või on sellest väiksem, on osakuomanikul õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ning neile vastava summa korraga väljamaksmist (edaspidi *ühekordne väljamakse*).

(2) Kui osakuomanik omandab pärast ühekordse väljamakse avalduse esitamist, kuid enne ühekordse väljamakse tegemist, täiendavalt osakuid:

1) võetakse kõik osakuomanikule kuuluvad osakud tagasi ja tehakse ühekordne väljamakse, kui täiendavalt omandatud osakute väärtus ei ole suurem kui kümnekordne rahvapensioni määr;

2) võetakse tagasi osakud, mis kuulusid osakuomanikule ühekordse väljamakse avalduse esitamisel, ja tehakse vastavas summas väljamakse, kui täiendavalt omandatud osakute väärtus on suurem kui kümnekordne rahvapensioni määr.

(2¹) Pärast ühekordse väljamakse saamist omandatud osakute tagasivõtmiseks on osakuomanikul õigus käesolevas seaduses sätestatud tingimustel esitada avaldus ühekordse väljamakse saamiseks, leppida kokku fondipension või sõlmida pensionileping.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2²) Kui osakuomaniku pensionikontol on makse tasumise kohustuse lõppemisele järgneva aasta 1. aprilli seisuga osakud, mille koguväärtus on võrdne kümnekordse rahvapensioni määraga või on sellest väiksem, korraldab registripidaja ühe kuu jooksul nende osakute tagasivõtmise ja teeb osakuomanikule vastavas summas ühekordse väljamakse.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui osakute koguväärtus on lõikes 1 nimetatud summani vähenenud fondipensioni väljamaksete tulemusel.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 44. Osakute tagasivõtmine kohustatud isiku tööleasumisel Euroopa ühenduste institutsiooni

(1) Kohustatud isikul, kes vastab käesoleva seaduse § 10¹ lõikes 1 nimetatud nõukogu määruses sätestatud tingimustele, on õigus kõigi talle kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmisele ja osakute koguväärtuse kandmisele Euroopa ühenduste institutsioonide pensioniskeemi vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 12 lõike 2¹alusel kehtestatud korrale.

(2) Kõik kulud, mis on seotud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud osakute tagasivõtmise ja ülekande tegemisega, kannab kohustatud isik.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

2. jaotis Väljamaksed pensionilepingu alusel

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 45. Pensionilepingu ja selle sõlmimise üldtingimused

(1) Pensionilepinguga kaetakse kindlustusriskidest üksnes kindlustustegevuse seaduses sätestatud üleelamisrisk. Muude kindlustusriskide katmine ei ole lubatud.

(2) Üleelamisriski arvestamisel on kindlustusandja kohustatud pensionilepingute sõlmimisel kasutama ühes vanuses meeste ja naiste puhul sama väärtusega oodatavat eluiga kirjeldavaid suremusnäitajaid. Muudatusi kasutatavates suremusnäitajates võib kohaldada üksnes pensionilepingute suhtes, mis sõlmitakse pärast suremusnäitajates muudatuste tegemist, samuti tehnilise kasumi suhtes, mille võrra suurendatakse pensionimakseid.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Pensionilepinguga seotud investeerimisrisk on kindlustusandjal.

(4) Pensionilepingu kindlustusvõtja võib olla üksnes füüsiline isik, kellel on käesoleva seaduse § 40 lõike 1 alusel õigus kohustuslikule kogumispensionile.

(5) Pensionilepingu pensionimaksete puhul peavad olema täidetud järgmised tingimused:

1) pensionimakseid tehakse üksnes kindlustusvõtjale;

2) pensionimaksed on võrdse suurusega ning need võivad erineda üksnes tulenevalt kindlustusandja poolt jaotatavast tehnilisest kasumist;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

3) pensionimakseid tehakse pensionilepingu alusel perioodiliselt, vähemalt kord kolme kuu tagant kuni kindlustusvõtja surmani, kaasa arvatud perioodi eest, millal kindlustusvõtja suri;

4) esimene pensionimakse tehakse pensionilepingu esimesel pensioniaastal;

5) pensionimakseid tehakse kindlustusvõtja ja kindlustusandja kokkulepitud kuupäeval, mis peab jääma ajavahemikku kalendrikuu 10. kuupäevast kuni 15. kuupäevani.

(6) Pensioniaasta on üheaastane periood, mille arvestus pensionilepingu puhul algab pensionilepingu sõlmimisest.

(7) Pensionimakse suuruse arvutamisel kasutatakse ühel päeval tehtud pensionilepingute pakkumustes sama garanteeritud aastaintressi määra ning samu oodatavat eluiga kirjeldavaid suremusnäitajaid ja kindlustusandja võetavaid tasusid.

(8) Kindlustusandja on kohustatud vähemalt 50% iga majandusaasta pensionilepingute tehnilisest kasumist jaotama pensionilepingute kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele, suurendades tehnilise kasumi tekkimisele järgneval majandusaastal kõiki tulevasi pensionimakseid. Kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele tehnilise kasumi jaotamisel võetakse aluseks iga pensionilepingu osakaal tehnilise kasumi tekkimises.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8¹) Kui pensionilepingu tulevased pensionimaksed suureneksid jaotatud tehnilise kasumi arvel vähem kui 5% võrra, võib kindlustusandja jaotatud kasumi vastavalt kindlustusvõtjale või soodustatud isikule koos pensionilepingu järgse järgmise pensionimaksega välja maksta.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(9) Pensionilepingust tulenevad varalised õigused ei või olla tagatiseks või muul viisil koormatud ega kuulu abikaasade ühisvarasse.

(10) Pensionilepingu suhtes kohaldatakse võlaõigusseaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

(11) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–10 kehtestatud tingimustest kõrvalekalduv tingimus on tühine, välja arvatud juhul, kui selline tingimus lepiti kokku käesoleva seaduse § 46 alusel.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 46. Pensionilepingu eritingimused

(1) Kindlustusvõtja ja kindlustusandja võivad pensionilepingu sõlmimisel kokku leppida pensionimaksete edasilükkamise, mille korral hakatakse pensionimakseid tegema pensionilepingus määratud perioodi möödumisel pensionilepingu sõlmimisest.

(2) Kindlustusvõtja ja kindlustusandja võivad pensionilepingu sõlmimisel kokku leppida pensionimaksete suurenemise.

(3) Pensionilepingu võib käesoleva seaduse §-s 47 sätestatud tingimustel sõlmida ühise pensionilepinguna.

(4) Pensionilepingu võib käesoleva seaduse §-s 48 sätestatud tingimustel sõlmida garantiiperioodiga.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 47. Ühine pensionileping

(1) Kindlustusvõtjal on õigus sõlmida ühine pensionileping:

1) koos tema valitud füüsilise isikuga (edaspidi *kindlustatud isik*), mille alusel kindlustusandja kohustub tegema pensionimakseid kindlustusvõtja ja kindlustatud isiku surmani, kindlustusvõtja aga kohustub tasuma kindlustusandjale kindlustusmaksed;

2) koos tema valitud teise kindlustusvõtjaga, mille alusel kindlustusandja kohustub tegema kindlustusvõtjatele pensionimakseid nende surmani, kindlustusvõtjad aga kohustuvad tasuma kindlustusandjale kindlustusmaksed.

(2) Kindlustusvõtja surma korral lähevad tema pensionilepingust tulenevad õigused üle kindlustatud isikule.

(3) Kindlustatud isik ei pea ühise pensionilepingu sõlmimise ajal ega käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul olema osakuomanik ega vanaduspensioniealine, kuid õigus pensionimaksetele tekib tal vanaduspensioniiikka jõudmisel.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 48. Garantiiperioodiga pensionileping

(1) Käesoleva seaduse tähenduses on garantiiperiood pensionilepingus määratud ajavahemik, mille jooksul tehakse pensionimakseid lepingus nimetatud soodustatud isikule juhul, kui kindlustusvõtja sureb või käesoleva seaduse §-s 47 sätestatud juhul mõlemad kindlustusvõtjad või kindlustusvõtja ja kindlustatud isik surevad garantiiperioodi jooksul.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul tehakse pensionimakseid soodustatud isikule garantiiperioodi lõpuni.

(3) Kindlustusvõtja võib määrata mitu soodustatud isikut. Soodustatud isikuks ei või olla juriidiline isik.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 49. Pensionilepingu sõlmimine

(1) Pensionilepingu sõlmimiseks esitab osakuomanik avalduse tema valitud kindlustusandjale.

(2) Kindlustusandja on kohustatud osakuomaniku antud teabe alusel välja selgitama vähemalt käesoleva seaduse § 50 lõike 1 punktis 2 sätestatud ulatuses tema nõudmised pensionilepingule ning tegema osakuomanikule neile nõudmistele suurimal võimalikul määral vastava pensionilepingu sõlmimiseks allkirjastatud kirjaliku pakkumuse.

(3) Pensionilepingu sõlmimiseks peavad kindlustusandja ja osakuomanik saavutama kokkuleppe vähemalt järgmistes pensionilepingu tingimustes:

- 1) kindlustusmaksed suurus, kui pensionileping sõlmitakse käesoleva seaduse § 41 lõike 6 alusel;
- 2) pensionimaksete suurus;
- 3) pensionimaksete tegemise algus;
- 4) pensionimaksete tegemise sagedus;
- 5) teine kindlustusvõtja või kindlustatud isik, kui sõlmitakse ühine pensionileping;
- 6) garantiiperioodi pikkus ja soodustatud isik, kui sõlmitakse garantiiperioodiga pensionileping.

(4) Osakuomanik tagastab kindlustusandja tehtud pakkumusega nõustumisel selle allkirjastatult kindlustusandjale.

(5) Kindlustusandja esitab viivitamata pärast osakuomaniku poolt pakkumuse allkirjastamist registripidajale käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud vastava avalduse kindlustusmakse ülekandmiseks. Registripidaja poolt avalduse vastuvõtmisega loetakse pensionileping sõlmituks.

(6) Registripidaja keeldub käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud avalduse vastuvõtmisest, kui:

- 1) osakuomanik ei ole vanaduspensioniealine;
- 2) osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud;
- 3) registripidajale esitatud avaldus ei vasta käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud nõuetele;
- 4) osakuomanikul on kehtiv pensionileping ning tal puudub õigus teise pensionilepingu sõlmimiseks või sõlmitud pensionilepingu taganemisperiood ei ole lõppenud;
- 5) osakuomanikul puudub kehtiv pensionileping ja osakute koguväärtus on suurem kui 700-kordne rahvapensioni määr, kuid avalduses märgitud tagasivõtmisele kuuluvate osakute väärtus on sellest väiksem.

(7) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitanud kindlustusandjat, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate, mis peab sisaldama:

- 1) keeldumise õiguslikku alust;
- 2) keeldumise põhjendust.

(8) Kindlustusandja on kohustatud kindlustusvõtjat viivitamata teavitama pensionilepingu sõlmimise kuupäevast ja õigusest 14 päeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest arvates lepingust taganeda.

(9) Kindlustusvõtjal on õigus 14 päeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest arvates lepingust taganeda, esitades selleks nimetatud tähtaja jooksul kindlustusandjale kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taganemisavalduse. Kindlustusandja on kohustatud registripidajat viivitamata teavitama talle esitatud taganemisavaldusest, esitades käesoleva seaduse § 52 lõike 4 punktides 1–4 ja 11 nimetatud andmed.

(10) Kui kindlustusvõtja ei kasutanud käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud taganemisõigust, rahuldab registripidaja kindlustusandja esitatud avalduse ning korraldab osakute tagasivõtmise ja kannab vastavalt osakute koguväärtusele või pensionilepingu sõlmimisel määratud osakute arvule vastava summa kindlustusandja pangakontole viie tööpäeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest 14 päeva möödumisest arvates.

(11) Kindlustusandja väljastab viivitamata pärast kindlustusmakse laekumist kindlustusvõtjale käesoleva seaduse § 51 kohase pensionilepingu poliisi.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 50. Osakuomaniku teavitamine enne pensionilepingu sõlmimist

(1) Kindlustusandja peab iga kord enne osakuomanikuga pensionilepingu sõlmimist:

- 1) teatama osakuomanikule oma kontaktandmed, sealhulgas kontori aadressi, kus pensionileping sõlmitakse, kui seda ei tehta kindlustusandja asukohas;
- 2) selgitama välja osakuomaniku nõudmised pensionilepingule, sealhulgas pensionimaksete tegemise tingimused ning soovi kasutada kindlustusandja pakutavaid käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud eritingimusi;
- 3) esitama osakuomanikule võrdlusena pensionimaksete suuruse, mis vastab käesoleva seaduse §-s 45 sätestatud tingimustele vastavale pensionilepingule, kui pakkumus sisaldab mõnda §-s 46 sätestatud eritingimust, ning selgitama, mille poolest pakutav pensionileping erineb võrdluseks esitatud pensionilepingust;
- 4) tutvustama pakutava pensionilepingu tingimusi, sealhulgas pensionimaksete suurust, sagedust ja alguse aega, garanteeritud intressimäära, kõigi pensionilepinguga seotud tasude suurust ning pensionilepingu ülesütlemise tingimusi;
- 5) selgitama osakuomanikule pensionimakse kujunemise põhimõtteid;
- 6) teavitama osakuomanikku käesoleva seaduse § 51 lõikes 2 sätestatud kindlustusmakse ja pensionimaksete suuruse muutuse võimalikkusest pärast pensionilepingu sõlmimist;
- 7) selgitama osakuomanikule pensionilepingu tagastusväärtuse kujunemise põhimõtteid;
- 8) selgitama osakuomanikule tehnilise kasumi määramise ja jaotamise põhimõtteid;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

9) selgitama osakuomanikule pensionimaksete maksustamise üldisi põhimõtteid;

10) selgitama osakuomanikule tema õigust kindlustusandja pakkumusega mitte nõustuda, samuti teavitama õigusest sõlmitud pensionilepingust taganeda 14 päeva jooksul lepingu sõlmimisest arvates;

11) esitama pädeva järelevalveasutuse kontaktandmed, millel osakuomanik võib esitada kaebuse kindlustusandja tegevuse peale;

12) nõustama osakuomanikku muudes pensionilepinguga seotud küsimustes.

(2) Osakuomanikule antud nõuandeid ja soovitusi tuleb esitada põhjalikkusega, mis vastab pensionilepingu keerukusele ja osakuomaniku asjatundlikkusele.

(3) Osakuomanikule avaldatav teave peab olema esitatud kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, selgelt sõnastatud, ülevaatlikult liigendatud ja koostatud eesti keeles või kokkuleppel osakuomanikuga muus keeles.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 51. Pensionilepingu poliis

(1) Pensionilepingu poliisil peavad olema märgitud vähemalt:

- 1) kindlustusandja ärinimi ja kontaktandmed;
- 2) kindlustusvõtja nimi ja kontaktandmed;
- 3) kindlustatud isiku nimi ja kontaktandmed, kui on tegemist ühise pensionilepinguga;
- 4) kindlustusmakse suurus;
- 5) pensionimakse suurus ja kuupäev ning pensionimaksete alguse aeg;
- 6) pensionilepinguga seotud tasude suurus;
- 7) pensionilepingu ülesütlemise tingimused ja selle eest võetava tasu suurus;
- 8) garantiiperioodi pikkus ja soodustatud isiku andmed, kui pensionileping on garantiiperioodiga;
- 9) viited kindlustustingimustele, mida kohaldatakse pensionilepingu suhtes;
- 10) viide käesolevale seadusele, millest pensionilepingu sõlmimise alused tulenevad;
- 11) viide tulumaksevadusele, millest pensionimaksete maksustamise reeglid tulenevad;
- 12) pädeva järelevalveasutuse kontaktandmed, millel osakuomanik võib esitada kaebuse kindlustusandja tegevuse peale.

(2) Pensionilepingu kindlustusmakse ning pensionimaksed poliisil ja lepingupoolte allkirjastatud pakkumusel võivad erineda osas, mis tuleneb pensionilepingu sõlmimise ja käesoleva seaduse § 49 lõikes 10 sätestatud osakute tagasivõtmise vahelisel ajal toimunud osakute arvu või väärtuse muutusest.

(3) Kui kindlustusandjale laekunud kindlustusmakse on suurem, kui pakkumuses märgitud, on kindlustusandja kohustatud vastavalt suurendama ka pensionilepingu pensionimakseid.

(4) Poliisil märgitud andmete muutumise korral on kindlustusandja kohustatud väljastama kindlustusvõtjale uue poliisi.

(5) Pensionilepingu poliis peab olema kirjalikus vormis.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 52. Teave pensionilepingu ja pärast lepingu sõlmimist omandatud osakute kohta

(1) Kindlustusandja on kohustatud kord aastas teavitama kindlustusvõtjat vähemalt järgmistest andmetest:

- 1) perioodi jooksul tehtud pensionimaksed;
- 2) pensionilepingu alusel võetud tasud;
- 3) perioodi jooksul kindlustusvõtjale määratud tehniline kasum ja käesoleva seaduse § 45 lõike 8 kohaselt jaotatud kasumi osa;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- 4) pensionilepingu tagastusväärtus.

(2) Pensionilepingu tagastusväärtuse suuruse on kindlustusandja kohustatud kindlustusvõtjale esitama ka viimase taotlusel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teave tuleb esitada rahalises suuruses või kui see ei ole võimalik, siis protsentuaalses suuruses ning see peab vastama käesoleva seaduse § 50 lõikes 3 sätestatud tingimustele.

(4) Kindlustusandja poolt registripidajale esitatava avalduse vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega ja sellel peavad olema märgitud:

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

- 1) kindlustusandja nimi;
- 2) kindlustusvõtja nimi;
- 3) kindlustusvõtja isikukood;
- 4) kindlustusvõtja kontaktandmed;
- 5) kindlustatud isiku nimi, kui sõlmitakse kindlustatud isikuga ühine pensionileping;
- 6) selle pensionifondi nimetus, mille osakud võetakse kindlustusmakse tasumiseks tagasi;
- 7) nende osakute arv, mille tagasivõtmist taotletakse;
- 8) pensionilepingu number ja viitenumber;
- 9) ülesöeldud pensionilepingu number ja selle sõlminud kindlustusandja nimi, kui on tegemist uue pensionilepingu sõlmimisega;
- 10) ülesöeldud pensionilepingu lõppemise kuupäev, kui on tegemist pensionilepingu ülesütlemisega;
- 11) avalduse esitamise kuupäev.

(5) Registripidaja on kohustatud 31. jaanuariks teavitama kindlustusvõtjat, kes on pärast pensionilepingu sõlmimist omandanud pensionifondi osakuid, mille koguväärtus oli teavitamisele eelneva aasta 31. detsembri seisuga võrdne vähemalt 50-kordse rahvapensioni määraga, esitades:

- 1) osakute koguväärtuse 31. detsembri seisuga;
- 2) teabe käesoleva seaduse § 52¹ lõigetes 1 ja 2 sätestatud õiguste kohta;

3) käesoleva seaduse § 52¹ lõikes 4 sätestatud tähtaja, mille jooksul kindlustusvõtja saab oma õigusi kasutada.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teave peab vastama käesoleva seaduse § 50 lõikes 3 sätestatud tingimustele.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud ei kohaldata kindlustusvõtja suhtes, kellele kuuluvate osakute koguväärtus oli pensionilepingu sõlmimise hetkel suurem kui 700-kordne rahvapensioni määr.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 52¹. Pärast pensionilepingu sõlmimist pensionikontole kantud osakute kasutamine

(1) Kui kindlustusvõtja omandab pärast pensionilepingu sõlmimist pensionifondi osakuid, on tal õigus esitada kindlustusandjale avaldus täiendava kindlustusmakse tasumiseks omandatud osakute ulatuses. Pärast pensionilepingu sõlmimist omandatud osakute suhtes võib taotleda ühekordset väljamakset või leppida kokku fondipensioni üksnes käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud juhul.

(2) Kui pärast pensionilepingu sõlmimist omandatud osakute koguväärtus on:

1) võrdne 50-kordse rahvapensioni määraga või sellest suurem, on kindlustusvõtjal õigus sõlmida omandatud osakute eest teine pensionileping, esitades selleks kindlustusandjale vastava avalduse;

2) suurem kui 700-kordne rahvapensioni määr, on kindlustusvõtjal lisaks käesoleva lõike punktis 1 sätestatud õigusele õigus jätta osa osakuid oma pensionikontole, leppida nende osas kokku käesoleva seaduse §-s 42 sätestatud fondipension või esitada §-s 43 sätestatud juhul avaldus ühekordseks väljamaksete tingimusel, et on tasunud täiendav kindlustusmakse või sõlmitud teine pensionileping osakute ulatuses, mis täiendava kindlustusmakse tasumise avalduse esitamise hetkel või uue pensionilepingu sõlmimisel vastas 700-kordsele rahvapensioni määrale.

(3) Kindlustusandja esitab täiendava kindlustusmakse saamiseks pärast kindlustusvõtjalt vastava avalduse saamist registripidajale käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastava avalduse.

(4) Kui kindlustusvõtja soovib kasutada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teise pensionilepingu sõlmimise õigust, õigust jätta osakuid oma pensionikontole või leppida nende suhtes kokku fondipension, on ta kohustatud teise pensionilepingu sõlmima või esitama avalduse vähemalt 700-kordsele rahvapensioni määrale vastava täiendava kindlustusmakse tasumiseks enne 1. aprilli.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(5) Registripidaja korraldab osakute tagasivõtmise ja osakute koguväärtuse või kindlustusvõtja poolt määratud osakutele vastava summa kandmise kindlustusandja pangakontole viie tööpäeva jooksul kindlustusandjalt käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud avalduse laekumisest arvates, arvestades käesoleva seaduse § 49 lõiget 6 ja 7 sätestatud.

(6) Kui kindlustusvõtja ei ole teist pensionilepingut sõlminud ja registripidajale ei ole esitatud avaldust täiendava kindlustusmakse tasumiseks, korraldab registripidaja kindlustusvõtjale kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmise ja kannab nende koguväärtuse viie tööpäeva jooksul 1. aprillist arvates kindlustusandjale kindlustusvõtja poolt viimati sõlmitud pensionilepingu täiendava kindlustusmaksena.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(7) Kui kindlustusvõtja poolt pärast pensionilepingu sõlmimist omandatud osakute koguväärtus on 1. aprilli seisuga võrdne 50-kordse rahvapensioni määraga või sellest suurem, kuid registripidaja ei ole kindlustusvõtjat käesoleva seaduse § 52 lõike 5 kohaselt teavitanud, ei võta registripidaja osakuid tagasi.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8) Registripidaja poolt kindlustusvõtjale kuuluvate osakute koguväärtuse või kindlustusvõtja poolt määratud osakutele vastava summa kandmisega kindlustusandjale kindlustusvõtja täiendava kindlustusmaksena muudetakse pensionilepingut ja kindlustusandja arvutab uue pensionimakse suuruse.

(9) Kui pensionilepingu sõlmimise ja muutmise vahel on kindlustusandja muutnud pensionimakse suuruse arutamise põhimõtteid, on kindlustusandjal õigus kohaldada uusi põhimõtteid üksnes täiendavale kindlustusmaksele vastavate pensionimaksede puhul.

(10) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka osakute suhtes, mis jäeti pensionilepingu sõlmimisel osakuomaniku pensionikontole põhjusel, et nende tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(11) Käesoleva paragrahvi lõike 1 teises lauses ning lõiget 2, 4, 6 ja 7 sätestatud ei kohaldata kindlustusvõtja suhtes, kellele kuuluvate osakute koguväärtus oli pensionilepingu sõlmimise või täiendava kindlustusmakse tasumise hetkel suurem kui 700-kordne rahvapensioni määr. Nimetatud kindlustusvõtjal on õigus pärast pensionilepingu sõlmimist omandatud osakud jätta oma pensionikontole, sõlmida nende suhtes teine pensionileping, tasuda täiendav kindlustusmakse, leppida kokku käesoleva seaduse §-s 42 sätestatud fondipension või esitada §-s 43 sätestatud juhul avaldus ühekordseks väljamakseteks.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 52². Pensionilepingu ülesütlemine ja uue sõlmimine

(1) Pensionilepingu ülesütlemine on lubatud üksnes juhul, kui selle sõlmimisest on möödunud vähemalt kolm aastat ning lepingu ülesütlemise avaldus on esitatud vähemalt kolm kuud enne pensioniaasta lõppu.

(2) Pensionilepingu ülesütlemise korral lõpeb leping jooksva pensioniaasta lõpus.

(3) Pensionilepingu ülesütlemise korral ei maksta selle lepingu tagastusväärtust välja kindlustusvõtjale, vaid kantakse kindlustusvõtja sõlmitud uue pensionilepingu kindlustusmaksena lepingu sõlminud kindlustusandjale.

(4) Kui kindlustusvõtja sureb enne uue pensionilepingu sõlmimist, ei kuulu ülesöeldud pensionilepingu tagastusväärtus ülekandmisele ega väljamaksmisele. Uhise pensionilepingu puhul kantakse ülesöeldud pensionilepingu tagastusväärtus pärast kindlustusvõtja surma uue pensionilepingu kindlustusmaksena teise kindlustusvõtjaga või kindlustatud isikuga pensionilepingu sõlminud kindlustusandjale.

(5) Kui kindlustusvõtja soovib pensionilepingu üles öelda, esitab ta kindlustusandjale kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastava avalduse. Kindlustusvõtjal on õigus pensionilepingu ülesütlemise avaldus enne lepingu lõppemist tagasi võtta.

(6) Kui kindlustusvõtja esitab kindlustusandjale pensionilepingu ülesütlemise avalduse, on kindlustusandja kohustatud viie tööpäeva jooksul esitama kindlustusvõtjale kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tema pensionilepingu tagastusväärtuse suuruse lepingu lõppemise hetkel. Pensionilepingu ülesütlemisest teavitab kindlustusandja registripidajat enne lepingu lõppemist viivitamata, esitades avalduse, milles märgitakse käesoleva seaduse § 52 lõike 4 punktides 1–5, 8, 10 ja 11 nimetatud andmed.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(7) Pensionilepingu tagastusväärtus on lepingu tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus tagastusväärtuse arvutamise hetkel või käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul pensionilepingu lõppemise hetkel. Pensionilepingu tagastusväärtus ei või olla väiksem selle lepingu tulevaste rahavoogude:

1) nüüdisväärtusest, mille arvutamisel on kasutatud lepingu garanteeritud intressimäära ning millest võib maha arvata lepingu ülesütlemise tasu, ega

2) nüüdisväärtusest, mille arvutamisel on kasutatud kindlustustegevuse seaduse § 76 lõike 2 alusel kehtestatud intressimäära ning millest võib maha arvata lepingu ülesütlemise tasu.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(7¹) Pensionilepingu tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutamisel võetakse aluseks selle lepingu:

1) pensionimaksed, millele lisanduvad lepingu sõlmimisel kokkulepitud kindlustusandjale makstavad lepingu täitmiseiga seotud tasud;

2) tagastusväärtuse arvutamise hetkel kehtivad eluiga kirjeldavad suremusnäitajad, mis on ühes vanuses meeste ja naiste puhul sama väärtusega.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8) Uus pensionileping sõlmitakse pärast ülesöeldud pensionilepingu lõppemist. Uue pensionilepingu sõlmimisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 49 lõigetes 1–9 ja 11 sätestatud. Käesoleva seaduse § 49 lõikes 5 nimetatud avalduses näidatakse § 52 lõike 4 punktides 1–5, 8, 9 ja 11 sätestatud andmed.

(9) Pärast uue pensionilepingu sõlmimist esitab kindlustusandja kindlustusvõtja pensionilepingu tagastusväärtuse ülekandmiseks korralduse kindlustusandjale, kellele oli sõlmitud ülesöeldud pensionileping.

(10) Kui pensionilepingu pensionimaksed on pärast käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud tagastusväärtuse suuruse leidmist muutunud, on kindlustusandja kohustatud üle kandma tagastusväärtuse, mis vastab muutunud pensionimaksetele.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud ülekande on kindlustusandja kohustatud tegema viie tööpäeva jooksul vastava korralduse saamisest arvates.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

3. jaotis Väljamaksed pensionifondist

§ 52³. Fondipensiooni kokkuleppimine ja väljamaksete tegemise tingimused

(1) Fondipensiooni kokkuleppimisel määrab osakuomanik selle arvestusliku kestuse aastates, mis ei või olla lühem fondipensiooni minimaalsest arvestuslikust kestusest aastates. Fondipensiooni arvestuslikku kestust arvestatakse vastavalt valitud väljamaksete sagedusele kuudes, kvartalites või pensioniaastates.

(2) Fondipensiooni arvestuslik kestus väheneb fondipensiooni kokkuleppimisest valitud sagedusele vastava perioodi möödumisel vastavalt ühe kuu, kvartali või pensioniaasta võrra. Pensioniaasta on üheaastane periood, mille arvestus algab fondipensiooni puhul fondipensiooni avalduse esitamise kuule järgneva kuu 1. kuupäeval.

(3) Kui fondipension lepitakse kokku käesoleva seaduse § 42 lõike 3 alusel, on fondipensiooni minimaalne arvestuslik kestus:

- 1) kaksteist pensioniaastat, kui osakuomanik on 60-aastane;
- 2) üksteist pensioniaastat, kui osakuomanik on 61–62-aastane;
- 3) kümme pensioniaastat, kui osakuomanik on 63–64-aastane;
- 4) üheksa pensioniaastat, kui osakuomanik on 65–66-aastane;
- 5) kaheksa pensioniaastat, kui osakuomanik on 67–68-aastane;
- 6) seitse pensioniaastat, kui osakuomanik on 69–70-aastane;
- 7) kuus pensioniaastat, kui osakuomanik on 71–72-aastane;
- 8) viis pensioniaastat, kui osakuomanik on 73–74-aastane;
- 9) neli pensioniaastat, kui osakuomanik on 75–76-aastane;
- 10) kolm pensioniaastat, kui osakuomanik on 77–78-aastane;
- 11) kaks pensioniaastat, kui osakuomanik on 79-aastane või vanem.

(4) Kui fondipension lepitakse kokku täiendavateks väljamakseteks käesoleva seaduse § 42 lõike 4 alusel, on fondipensiooni minimaalne arvestuslik kestus:

- 1) viis pensioniaastat, kui osakuomanik on 60–64-aastane;
- 2) neli pensioniaastat, kui osakuomanik on 65–69-aastane;
- 3) kolm pensioniaastat, kui osakuomanik on 70–74-aastane;
- 4) kaks pensioniaastat, kui osakuomanik on 75-aastane või vanem.

(5) Fondipensiooni kokkuleppimisel määrab osakuomanik väljamaksete sageduse, mille kohaselt tehakse väljamakseid kas kord kuus, kord kvartalis või kord pensioniaastas. Kui väljamaksete sagedus on kord kvartalis või kord pensioniaastas, tehakse väljamakse valitud sagedusele vastaval viimasel kuul.

(6) Fondipensiooni väljamaksete aluseks olev osakute arv leitakse iga kord enne väljamakse tegemist. Osakuomanikule tehakse väljamakseid vastavalt osakute piirmäärale.

(7) Osakute piirmäär on suurim käesoleva lõike punktide 1 ja 2, 1 ja 3 või 1 ja 4 kohaselt leitud osakute arvust:

- 1) osakuomanikule kuuluvate osakute arvu jagamisel valitud väljamaksete sagedusele vastavas arvestuses fondipensiooni arvestusliku kestusega saadud osakute arv;
- 2) veerandi rahvapensiooni määra jagamisel osaku puhaskväärtusega saadud osakute arv, kui fondipensiooni väljamakseid tehakse kord kuus;
- 3) kolmveerandi rahvapensiooni määra jagamisel osaku puhaskväärtusega saadud osakute arv, kui fondipensiooni väljamakseid tehakse kord kvartalis;
- 4) kolmekordse rahvapensiooni määra jagamisel osaku puhaskväärtusega saadud osakute arv, kui fondipensiooni väljamakseid tehakse kord pensioniaastas.

(8) Kui osakuomanikul on mitme pensionifondi osakuid, võetakse käesoleva paragrahvi lõike 7 punktides 2–4 nimetatud osaku puhaskväärtuseks erinevates pensionifondides osakuomanikule kuuluvate osakute arvuga kaalutud osakute puhaskväärtuste aritmeetiline keskmine.

(9) Osakuomanikul on õigus fondipensiooni kokkuleppimisel määrata, et väljamaksete aluseks olev osakute arv leitakse üksnes käesoleva paragrahvi lõike 7 punkti 1 alusel.

(10) Kui osakuomanikul on mitme pensionifondi osakuid, jaotatakse osakute piirmäär või käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud osakute arv erinevate pensionifondide vahel vastavalt igas pensionifondis osakuomanikule kuuluvate osakute arvu osakaalule, määrates nii osakud, mis võetakse väljamakse tegemisel tagasi igas pensionifondis.

(11) Osakuomanikul on õigus pärast fondipensiooni kokkuleppimist muuta:

- 1) väljamaksete aluseks olevat osakute arvu, arvestades käesoleva paragrahvi lõiget 6 ja 9 sätestatut;
- 2) väljamaksete tegemise sagedust.

(12) Fondipension lõpeb ja väljamaksete tegemine lõpetatakse:

- 1) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]
- 2) osakuomanikule kuuluvate viimaste osakute tagasivõtmise ja neile vastava väljamakse tegemisega;
- 3) osakuomaniku surma korral;
- 4) fondipensiooni lõpetamiseks avalduse esitamisel osakuomaniku poolt;

5) olukorras, kus kõigi osakuomanikule kuuluvate pensionifondide osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse § 180 lõike 3 alusel peatatud või

6) 1. aprillil, kui käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 6 nimetatud osakuomanikule kuuluvate osakute koguväärtus on võrdne 50-kordse rahvapensioni määraga või on sellest suurem.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 52⁴. Fondipensiooni avaldus ja ühekordse väljamakse avaldus

(1) Fondipensiooni kokkuleppimiseks esitab osakuomanik kontohaldurile või registripidajale vormikohase fondipensiooni avalduse.

(2) Fondipensiooni avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) osakuomaniku isikukood;
- 3) osakuomaniku kontaktandmed;
- 4) osakuomaniku pangakonto number ja krediitdiastutuse ärinimi, kus pangakonto on avatud;
- 5) fondipensiooni arvestuslik kestus aastates;
- 6) osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik taotleb;
- 7) perioodiliste väljamaksete tegemise sagedus;
- 8) avalduse esitamise kuupäev;
- 9) osakuomaniku allkiri.

(3) Fondipensiooni muutmiseks või lõpetamiseks esitab osakuomanik kontohaldurile või registripidajale vastava avalduse, millel märgitakse:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4 ja 6–9 nimetatud andmed, kui on tegemist fondipensiooni muutmisega;
- 2) käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 8 ja 9 nimetatud andmed, kui on tegemist fondipensiooni lõpetamisega.

(4) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud ühekordse väljamakse saamiseks esitab osakuomanik kontohaldurile või registripidajale ühekordse väljamakse avalduse, kus märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 6, 8 ja 9 nimetatud andmed.

(5) Fondipensiooni avalduse, selle muutmise ja lõpetamise avalduse ning ühekordse väljamakse avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 16 lõiget 1–4 ja 6 sätestatud ning avalduste vormid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

(6) Registripidaja keeldub fondipensiooni lõpetamise avalduse vastuvõtmisest, kui avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis kehtestatud nõuetele. Registripidaja keeldub ühekordse väljamakse avalduse, fondipensiooni või selle muutmise avalduse vastuvõtmisest, kui:

- 1) registripidajale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis kehtestatud nõuetele;
- 2) avalduse alusel väljamaksete tegemine ei ole võimalik;
- 3) avalduses toodud andmed ei vasta tegelikkusele või on vastuolulised;
- 4) avalduse täitmine ei ole kooskõlas käesoleva seaduse §-s 42, 43 või 52³ sätestatuga.

(7) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur edastab veateate viivitamata avalduse esitanud isikule.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud veateade peab sisaldama:

- 1) avalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;
- 2) avalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 52⁵. Pensionifondist väljamaksete tegemise kord

(1) Ühekordseid väljamakseid ja fondipensiooni väljamakseid teeb registripidaja käesolevas seaduses ja pensionifondi tingimustes sätestatud korras.

(2) Väljamaksete tegemiseks või selle tingimuste määramiseks võib registripidaja nõuda fondipensiooni avalduse, selle muutmise avalduse või ühekordse väljamakse avalduse esitanud osakuomanikult täiendavate andmete esitamist.

(3) Pensionifondi osakute tagasivõtmise korraldab registripidaja vastavalt fondipensiooni avaldusele, selle muutmise avaldusele või ühekordse väljamakse avaldusele avalduse esitamisele järgneva kuu, kvartali viimase kuu või pensioniaasta viimase kuu 15. kuni 20. kuupäevani, lähtudes õigusaktidest, pensionifondi tingimustest ning registripidaja, pensionifondivalitseja ja pensionifondi deponooriumi vahel sõlmitud kolmepoolsest lepingust.

(3¹) Ühekordse väljamakse ja fondipensiooni väljamaksete tegemisel võetakse aluseks osaku puhasväärtus osakute tagasivõtmise päeval.
[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) Käesoleva seaduse § 52³ lõikes 11 nimetatud fondipensiooni muudatused korraldab registripidaja alates vastava avalduse esitamisele järgneva pensioniaasta algusest, kui avaldus esitati vähemalt üks kuu enne jooksva pensioniaasta lõppu.

(5) Kui osakuomanik omandab pensionifondi osakuid pärast fondipensiooni kokkuleppimist, võetakse täiendavalt omandatud osakud arvesse järgmise väljamakse tegemisel väljamaksete aluseks olevate osakute arvu leidmisel.

(6) Registripidaja on kohustatud 31. jaanuariks kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavitama käesoleva seaduse § 42 lõike 3 alusel fondipensiooni kokkuleppinud osakuomanikku, kelle osakute koguväärtus on 31. detsembri seisuga võrdne 50-kordse rahvapensiooni määraga või sellest suurem, esitades:

1) osakute koguväärtuse 31. detsembri seisuga;

2) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

3) fondipensiooni lõppemise aluse ja aja vastavalt käesoleva seaduse § 52³ lõike 12 punktile 6.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud osakuomaniku osakute koguväärtus on 1. aprilli seisuga võrdne 50-kordse rahvapensiooni määraga või sellest suurem, lõpeb fondipension ning osakuomanikul on õigus saada kogumispensiooni käesoleva seaduse §-des 41–43 sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 sätestatu ei kohaldu, kui osakuomanik on osakute koguväärtuse kasvades 50-kordse rahvapensiooni määrani 75-aastane või vanem.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5–7 sätestatud kohaldatakse ka osakute suhtes, mis jäeti fondipensiooni kokkuleppimisel osakuomaniku pensionikontole põhjusel, et nende tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud.

3. peatükk **TÄIENDAV KOGUMISPENSION**

1. jagu **Üldsätted**

§ 53. Üldsätted

(1) Täiendava kogumispensiooni saamiseks omandab isik vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmib kindlustusandjaga täiendava kogumispensiooni kindlustuslepingu.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2) Isik võib samaaegselt omada ja omandada mitme erineva vabatahtliku pensionifondi osakuid ja sõlmida täiendava kogumispensiooni kindlustuslepinguid ühe või mitme kindlustusandjaga.

(2¹) Isiku eest võib vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks teha sissemakseid ja tasuda täiendava kogumispensiooni kindlustuslepingu kindlustusmakseid tema tööandja.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(3) Täiendav kogumispension makstakse välja käesolevas seaduses, vabatahtliku pensionifondi tingimustes ja täiendava kogumispensiooni kindlustuslepingus sätestatud tingimustel ja korras.

2. jagu

Vabatahtlik pensionifond

§ 54. Sissemaksed vabatahtlikku pensionifondi

(1) Sissemaksete tegemisel vabatahtlikku pensionifondi omandab isik oma sissemakse, samuti tema eest tööandja poolt tehtud sissemakse suurusel vastava arvu vabatahtliku pensionifondi valitseja poolt väljalastavaid osakuid.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2) Sissemaksed vabatahtlikku pensionifondi tehakse investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud osakute väljalaskehinnaga.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(3) Osakute väljalaskehinna arvutamisel rakendatakse ühel ja samal päeval väljastatud osakute suhtes sama väljalasketasu määra, kui käesolevas seaduses, investeerimisfondide seaduses või vastava pensionifondi tingimustes ei ole sätestatud teisiti.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

§ 54¹. Vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse hindamine

(1) Pensionifondivalitseja peab enne vabatahtliku pensionifondi osakute isikustatud pakkumist hindama selle pensionifondi osakute sobivust isikule ja tegema kindlaks:

- 1) isiku investeerimiseesmärgid ja riskitaluvuse ning investeeringu soovitava kestuse;
- 2) isiku investeerimisalaste teadmiste ja kogemuste olemasolu, et selgitada välja, kas isik mõistab vabatahtliku pensionifondi osakute omandamisega kaasnevaid riske.

(2) Isikustatud pakkumine on konkreetsele isikule ettepaneku tegemine või soovitusel andmine omandada või vahetada vabatahtliku pensionifondi osakuid.

(3) Pensionifondivalitseja hoiatab isikut vabatahtliku pensionifondi osakute sobimatuse eest isikule, kui saadud andmete alusel on põhjust arvata, et selle pensionifondi osakud ei ole isiku jaoks sobivad.

(4) Pensionifondivalitseja ei või soodustada vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse hindamiseks vajaliku teabe esitamata jätmist.

(5) Isiku poolt ebapiisava teabe esitamise või teabe esitamata jätmise korral hoiatab pensionifondivalitseja isikut selle eest, et vabatahtliku pensionifondi osakute sobivust ei ole võimalik hinnata ning tema huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud.

(6) Pensionifondivalitsejal on õigus vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse hindamisel tugineda isiku esitatavale teabele, välja arvatud juhul, kui pensionifondivalitseja teadis või pidi teadma, et vastav teave on aegunud, ebatäpne või mittetäielik.

(7) Pensionifondivalitseja ei pea hindama vabatahtliku pensionifondi osakute sobivust isikule, kui isik on ise avaldanud soovi omandada vabatahtliku pensionifondi osakuid ja pensionifondivalitseja on isikut hoiatanud, et sellisel juhul ei nõuta vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse hindamist ning isiku huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud. Pensionifondivalitseja on kohustatud hindama vabatahtliku pensionifondi osakute sobivust isikule, kui isik on selleks soovi avaldanud.

(7¹) Pensionifondivalitseja ei pea hindama vabatahtliku pensionifondi osakute sobivust, kui vabatahtliku pensionifondi valib ning sissemakseid sellesse pensionifondi hakkab isiku eest tegema üksnes tema tööandja.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(8) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka kontohaldurile, kui vabatahtliku pensionifondi osakuid pakub kontohaldur, samuti isikule, kes tegutseb fondivalitseja või kontohalduri nimel.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 55. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise alused

(1) Käesoleva seaduse §-des 56 ja 57 sätestatud tingimustel ja korras võib ühe vabatahtliku pensionifondi osakuid vahetada üksnes teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu.

(1¹) Vabatahtliku pensionifondi osakuid saab vahetada üksnes sellise tööandja pensionifondi osakute vastu, mille tingimuste kohaselt on osakuomaniku tööandja sellesse pensionifondi sissemakseid tegev tööandja.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 23 lõigetes 2–4 ja §-s 26 kohustusliku pensionifondi osakute vahetamise kohta sätestatud.

§ 56. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise tingimused

(1) [Kehtetu -RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(2) Vabatahtliku pensionifondi tingimustes ei või ette näha:

- 1) piiranguid korraga vahetatavate osakute arvule;
- 2) piiranguid osakute vahetamise sagedusele.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ei kohaldata tööandja pensionifondi suhtes, välja arvatud juhul, kui tööandja pensionifondi osakuomanik ei ole enam sellesse pensionifondi sissemaksleid tegeva tööandja töötaja, teenistuja ega tema juhtimis- ja kontrollorgani liige.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

§ 57. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise kord

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamiseks peab osakuomanik esitama kirjaliku avalduse pensionifondivalitsejale.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada;
- 4) osakute arv, mille vahetamist osakuomanik taotleb;
- 5) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib omandada;
- 6) muud pensionifondi tingimustes ja õigusaktides ettenähtud andmed;
- 7) avalduse esitamise kuupäev;
- 8) osakuomaniku allkiri.

(3) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise korraldab pensionifondi depositeorium pensionifondi tingimustes ettenähtud tähtaegadel ja korras, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist.

(4) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamisel makstakse pensionifondivalitsejale osakuomaniku arvel vastava pensionifondi tingimustes ettenähtud ulatuses osakute tagasivõtmistasu ja väljalasketasu, kusjuures tagasivõtmistasu suurus võib erineda sõltuvalt vahetatavate vabatahtliku pensionifondi osakute omandamise ajast.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tasude arvutamisel rakendatakse investeerimisfondide seaduse §-s 140 sätestatud.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

§ 58. Vabatahtliku pensionifondi osakute pärimine ja tagasivõtmine

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku surma korral on pärijal õigus nõuda kõigi päritud osakute või nendest osa kandmist pärija väärtpaberikontole või osakute tagasivõtmist.

(2) Osakute tagasivõtmiseks esitab pärija pensionifondivalitsejale avalduse ja pärimistunnistuse.

(3) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) [Kehtetu -RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 59. Vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmine juriidilise isiku nõudel

(1) Juriidilisest isikust pärijal on õigus iga tema poolt päritud osaku kohta nõuda rahalise väljamakse tegemist nõude esitamise päeva tagasivõtmishinna ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude saab pärija esitada ühe aasta jooksul pärast seda, kui on tõestatud pärimistunnistus tema pärimisõiguse kohta, aga mitte hiljem kui kümme aastat pärast pärandi avanemist.

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul väljanõudmata raha jääb pensionifondi ja vastavad osakud tühistatakse.

§ 60. Väljamaksed vabatahtlikust pensionifondist

(1) Vabatahtlikust pensionifondist tehakse osakuomanikule väljamakseid investeerimisfondide seaduse §-s 138 nimetatud osakute tagasivõtmishinnaga. Vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse §-des 139 ja 140 sätestatud.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2) Väljamaksete tegemisel võetakse osakud tagasi nende väärtpaberikontole kandmise ajalises järjekorras.

(3) Väljamakseid ei tehta, kui vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse § 145 või § 180 lõike 3 alusel peatatud.

(4) Vabatahtliku pensionifondi likvideerimise korral tehakse väljamakseid vastavalt investeerimisfondide seaduse §-s 182 sätestatule.

(5) Vabatahtliku pensionifondi osakute pärimise korral tehakse väljamakseid käesoleva seaduse §-des 58 ja 59 sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 24.03.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 61. Väljamaksed vabatahtlikust pensionifondist

[Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

3. jagu

Täiendava kogumispensioni kindlustusleping

§ 62. Täiendava kogumispensioni kindlustusleping

(1) Täiendava kogumispensioni kindlustusleping (edaspidi käesolevas jaos *leping*) on käesolevas seaduses sätestatud kohustuslike tingimustega kindlustusleping, milles on sätestatud kindlustatud isikule kindlustuspensioni väljamaksmine alates lepingus määratud tähtajast.

(2) Lepingu sõlmimise õigus on Eestis kindlustustegevusega tegelemise õigust omaval kindlustusandjal, kellel on annuiteedi tegevusluba.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 63. Lepingu kohustuslikud tingimused

(1) Kindlustusvõtja ja kindlustatu võib olla üksnes füüsiline isik.

(2) Kindlustusvõtja on lepingu alusel kohustatud tasuma kindlustusmakseid seaduses ja lepingus ettenähtud korras. Kindlustusvõtja eest võib kindlustusmakseid tasuda tema tööandja. Alates lepingus sätestatud tähtpäeva saabumisest tekib kindlustusandjal kohustus maksta kindlustuspensioni lepingus sätestatud korras.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(3) Kindlustuspensioni maksmist võib alustada kas lepingus sätestatud tähtajal (edaspidi käesolevas paragrahvis *pensioniga*), kuid mitte varem kui kindlustusvõtja 55-aastaseks saamisel, või kindlustusvõtja täieliku ja püsiva töövõimetuse korral, alates sellise töövõimetuse kindlakstegemisest.

(4) Kindlustuspensioni makstakse perioodiliselt, mitte harvem kui kord kolme kuu järel kuni kindlustusvõtja surmani, kui lepingus ei ole sätestatud teisiti.

(5) Kindlustusvõtjal on õigus leping üles öelda igal ajal kuni pensioniea saabumiseni.

(5¹) Kindlustusvõtjal on õigus täiendava kogumispensioni saamiseks:

1) kasutada ülesöeldud lepingu kogu tagastusväärtust või osa tagastusväärtusest kindlustusvõtja teise lepingu või uue sõlmitud lepingu kindlustusmaks tasumiseks;

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

2) kasutada ülesöeldud lepingu kogu tagastusväärtust või osa tagastusväärtusest vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(5²) Käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud summasid kindlustusvõtjale välja ei maksta ja ülesöeldud lepingu kindlustusandja kannab vastavalt lepingu kogu tagastusväärtuse või osa tagastusväärtusest lepingus ettenähtud tähtaja jooksul, kuid mitte hiljem kui kaks kuud pärast lepingu ülesütlemise avalduse saamist, kindlustusvõtja sõlmitud teise lepingu kindlustusmaksena selle lepingu sõlminud kindlustusandjale või kooskõlastatult

kindlustusvõtja valitud vabatahtliku pensionifondi fondivalitsejaga kindlustusvõtja sissemaksena vabatahtlikku pensionifondi.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

- (6) Lepingust tulenevad varalised õigused ei või olla laenu tagatiseks või muul viisil koormatud.
- (7) Lepingu sõlmimisel võivad pooled kokku leppida üksnes tingimustes, mis ei ole vastuolus käesolevas seaduses sätestatuga.
- (8) Kindlustusvõtja surma korral tehakse tema poolt määratud soodustatud isikule väljamakseid vastavalt täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus kindlaks määratud tingimustele.

§ 64. Osakute tagasivõtmine lepingu sõlmimisel

(1) Käesolevas seaduses sätestatud tingimustel võib osakuomanik nõuda vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmist ja osakute tagasivõtmishinna eest lepingu sõlmimist (edaspidi käesolevas jaos *osakute tagasivõtmine*).

(2) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Lepingu sõlmimine käesolevas jaos sätestatud tingimustel ei ole lubatud, kui vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel peatatud.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(4) Osakute tagasivõtmisel osakuomanikule vabatahtlikust pensionifondist väljamakseid ei tehta.

§ 65. Osakute tagasivõtmise kord

(1) Osakute tagasivõtmiseks esitab vabatahtliku pensionifondi osakuomanik pensionifondivalitsejale avalduse.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik lepingu sõlmimiseks taotleb;
- 4) kindlustusandja nimi, kellega osakuomanik soovib lepingut sõlmida;
- 5) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.01.2012]
- 6) muud pensionifondi tingimustes ja õigusaktides ettenähtud andmed;
- 7) avalduse esitamise kuupäev;
- 8) osakuomaniku allkiri.

(3) Osakute tagasivõtmise ning lepingu ettenähtud kindlustusmakse ülekandmise käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud kindlustusandjale korraldab pensionifondi deponoorium kooskõlastatult kindlustusandjaga pensionifondi tingimustes ettenähtud tähtaegadel ja korras, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist.

4. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 66. Makse maksmise kohustuse rakendamine

(1) Kohustusliku kogumispensioni makset ei pea tasuma isikud, kes on sündinud enne 1983. aasta 1. jaanuari.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutel on õigus maksta kohustusliku kogumispensioni makset ja omandada kohustusliku pensionifondi osakuid, kui nad on esitanud valikuavalduse hiljemalt:

- 1) 2002. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1942–1956;
- 2) 2003. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1957–1961;
- 3) 2004. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1962–1964;
- 4) 2005. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1965–1967;
- 5) 2006. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1968–1970;
- 6) 2007. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1971–1973;
- 7) 2008. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1974–1976;
- 8) 2009. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1977–1979;
- 9) 2010. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1980–1982.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud valikuavalduse esitanud isikule kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikul tekib kohustusliku kogumispensioni makse tasumise õigus ja kohustus valikuavalduses märgitud kohustuslikku pensionifondi alates valikuavalduse esitamise aastale järgneva

aasta 1. jaanuarist tingimisel, et valikuavaldus on esitatud hiljemalt 31. oktoobril. Ajavahemikul 1. novembrist kuni 31. detsembrini valikuavalduse esitanud isikul tekib makse tasumise kohustus alates ülejäämise aasta 1. jaanuarist.

(5) Kui valikuavaldus on esitatud käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimuste kohaselt, kuid registripidaja on saanud valikuavalduses märgitud andmed pärast valikuavalduse esitamise aasta 31. oktoobrit, tekib kohustusliku kogumispensioni makse tasumise õigus ja kohustus andmete saamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist.

(6) Esitatud valikuavaldust ei saa tagasi võtta. Kuni makse tasumise kohustuse tekkimise aastale eelneva aasta 31. oktoobrini võib isik oma valikuavaldust muuta.

(7) Kohustatud isikul, kes on sündinud 1983. aastal, on õigus ja kohustus tasuda kohustusliku kogumispensioni makset alates 2002. aasta 1. juulist.

(8) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima Eesti väärtpaberite keskregistrit, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isiku eest tehakse käesoleva seaduse § 66¹ lõikes 2 nimetatud täiendavaid sissemakseid kohustuslikku pensionifondi käesoleva seaduse § 66¹ lõikes 2 nimetatud hüvitise maksmise perioodil hüvitise määramisest arvates, kuid mitte enne valikuavalduse esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuari tingimisel, et valikuavaldus on esitatud ja valikuavalduses märgitud andmed on registripidajale laekunud 31. oktoobriks.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(10) Käesolevas seaduse §-des 10¹ ja 44 sätestatud õigused laienevad kõigile pensionivahendite ülekandmise taotlustele, mis on esitatud pärast 2004. aasta 1. maid.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 66¹. Täiendava sissemakse tegemine

(1) Käesoleva seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavat sissemakset ei tehta nende laste kohta, kes on sündinud enne 2013. aasta 1. jaanuari.

(2) Kohustatud isikule, kes saab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse kasvatamise eest vanemahüvitist (edaspidi *hüvitis*) vanemahüvitise seaduse alusel, eraldatakse riigieelarvest kohustuslikku pensionifondi sissemaksete tegemiseks täiendavalt 1% hüvitise summast iga sündinud lapse kohta.

(3) Kui kohustatud isikul tekib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse kasvatamise ajal õigus vanemahüvitisele vanemahüvitise seaduse § 2 lõike 3¹ alusel ning talle jätkatakse vanemahüvitise maksmist seoses teise lapse kasvatamisega, tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse kohta täiendavaid sissemakseid käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud määras kuni vanemahüvitisele õiguse lõppemiseni seoses selle lapse kasvatamisega, kuid teise lapse kasvatamise eest määratud vanemahüvitise suurusel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud täiendavaid sissemakseid pensionifondi tehakse kohustatud isiku eest hüvitise maksmise perioodil hüvitise määramisest arvates.

(5) Täiendava sissemakse eest omandab kohustatud isik käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 sätestatud pensionifondi osakuid.

(6) Sotsiaalkindlustusamet on kohustatud kontrollima isikukoodi järgi, kas käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud hüvitise saaja on kohustatud isik, arvutama kohustatud isikule makstavalt hüvitisel täiendava sissemakse suuruse lõikes 2 sätestatud määras, kandma täiendava sissemakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks ning esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile deklaratsiooni.

(7) Sotsiaalkindlustusamet on kohustatud andma isikule, kelle eest tehti käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud täiendavaid sissemakseid, isiku nõudmisel tõendi täiendavate sissemaksete kohta järgneva aasta 1. veebruariks.

(8) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „Rahandusminister” sõnadega „Valdkonna eest vastutav minister”.]

1) käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud **deklaratsiooni vormi**;

2) käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud **tõendi vormi**.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 67. Kohustusliku kogumispensioni makse tasumine füüsilisest isikust ettevõtja poolt

Füüsilisest isikust ettevõtjast kohustatud isik tasub kohustusliku kogumispensioni makset alates 2004. aasta ettevõtlustulust.

§ 67¹. Maksete tasumise kohustuse ajutine peatamine ja vähendamine

(1) 2009. aasta 1. juunist kuni 2010. aasta 31. detsembrini makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt makset ega käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud täiendavat sissemakset ei tasuta.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja tasub 5/12-lt 2009. aastal saadud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult (edaspidi *ettevõtlustulu*) makset käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud makse määras. 2010. aastal saadud ettevõtlustulult füüsilisest isikust ettevõtja makset ei tasu.

(3) 2011. aastal makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt on käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud makse määr 1%.

(4) Kohustatud isikul on 2009. aasta 1. oktoobrist kuni 30. novembrini õigus esitada kontohaldurile või registripidajale avaldus maksete tegemiseks. Kontohaldurile võib viimase nõusolekul esitada kirjalikke avaldusi alates 2009. aasta 1. augustist. Esitatud avaldust tagasi võtta ei saa.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud avalduses märgitakse käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1, 2 ja 8–11 sätestatud andmed. Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõikes 5¹ ja § 16 lõigetes 1–8 sätestatud. 2009. aasta 1. augustist kuni 30. septembrini esitatud kirjalike avalduste andmed edastab kontohaldur registripidajale esimesel võimalusel. Avalduse vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud avalduse esitanud isiku puhul tehakse alates 2010. aasta 1. jaanuarist makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras sissemaksid. Nimetatud isiku puhul ei kohaldata alates 2010. aasta 1. jaanuarist käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud. [RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

§ 67². Makse määra ajutine tõstmine

(1) Kohustatud isikul on 2013. aasta 15. maist kuni 15. septembrini õigus esitada kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud makse määra ajutise tõstmise avaldus makse tasumiseks määras 3%. Esitatud avaldust tagasi võtta ei saa.

(2) Makse määra ajutise tõstmise avalduse esitanud isik maksab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud määras makset avalduse esitamise aastale järgneval neljal aastal makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt.

(3) Makse määra ajutise tõstmise avalduse esitamise õigust ei ole aastatel 1942–1954 sündinud kohustatud isikul, kes esitas käesoleva seaduse § 67¹ lõikes 4 nimetatud avalduse.

(4) Makse määra ajutise tõstmise avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 67¹ lõike 5 esimeses ja teises lauses sätestatud. Avalduse vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist „rahandusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud makse määra ajutise tõstmise lükkub aasta võrra edasi, kui 2012. aasta ja sellele järgneva vastava aasta sisemajanduse koguprodukti nominaalkasv on väiksem kui 5%. Makse määra ajutist tõstmist ei rakendata hiljem kui 2017. aastast.

(6) Lõikes 5 nimetatud juhul kehtestab makse määra ajutise tõstmise avalduse esitamise uue tähtaja [Vabariigi Valitsus](#) määrusega makse määra ajutise tõstmise rakendumise aastale eelneva aasta 15. aprilliks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 5 kohast makse määra ajutise tõstmise avalduse esitamise tähtaja edasilükkamist ei kohaldata käesoleva seaduse § 67¹ lõike 4 alusel avalduse esitanud isikute suhtes, kes on sündinud 1955. aastal või hiljem. [RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

§ 68. Pensionifondi osakute vahetamise erisus

(1) Kohustusliku pensionifondi osakuid võib käesolevas seaduses sätestatud korras vahetada alates 2005. aasta 1. jaanuarist.

(2) Kohustusliku pensionifondi osakute osaliseks vahetamiseks võib avaldusi esitada alates 2011. aasta 1. augustist.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 28.02.2011]

(3) Registripidajale 2010. aasta 1. novembrist kuni 2011. aasta 31. juulini esitatud kohustusliku pensionifondi osakute vahetamise avalduse alusel vahetatakse avaldusel märgitud pensionifondi osakud teise pensionifondi osakute vastu 2011. aasta 1. septembril.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 68¹. Uude pensionifondi sissemaksete tegemise erisus

Kui kohustatud isik on 2010. aasta 1. novembrist kuni 2011. aasta 31. juulini esitanud registripidajale avalduse sissemaksete tegemiseks uude pensionifondi, asendab registripidaja pensionifondi, kuhu kohustatud isik on teinud sissemaksed, uue pensionifondiga kolme tööpäeva jooksul 2011. aasta 1. augustist arvates.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 69. Päritud kohustusliku pensionifondi osakute kasutamise seotud tähtajad

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

Käesoleva seaduse § 29 lõike 1 ja § 30 lõike 1 alusel tehtavaid väljamakseid kohustuslikest pensionifondidest ei tehta enne 2007. aasta 1. jaanuari. Nimetatud lõigetes sätestatud tähtaegu arvestatakse sel juhul alates 2007. aasta 1. jaanuarist.

§ 70. Väljamaksete erisused

(1) Käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud pensionilepingut ei sõlmita, §-s 42 sätestatud fondipensioni ei lepita kokku ja §-le 43 vastavat väljamakset kohustuslikest pensionifondidest ei tehta enne 2009. aasta 1. jaanuari.

(2) Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmine käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud juhul on lubatud alates 2008. aasta 1. jaanuarist.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 71. Väljalasketasu piirmäär

Kuni 2007. aasta 1. jaanuarini ei või pensionifondi osakute väljalasketasu määr olla suurem kui 3%.

§ 72. Kogumispensionide seaduse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 72¹. Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava tulu arvutamine 2013. aastaks

Sotsiaalkindlustusamet arvutab käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu 2013. aastaks 2011. aasta sotsiaalmaksu andmete alusel sama paragrahvi lõike 2 kohaselt hiljemalt 2013. aasta 10. jaanuariks.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

5. peatükk SEADUSTE MUUTMINE JA SEADUSE JÕUSTUMINE

§ 73.–§ 76.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 77. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 1. mail.

(2) Kuni käesoleva seaduse § 11 lõike 1 punktides 4 ja 5, § 12 lõikes 3, § 15 lõikes 2, § 16 lõikes 9, § 21 lõikes 9, § 35 lõikes 4, § 73 punktis 3 sätestatud sotsiaalmaksuseaduse § 11 lõikes 3 nimetatud õigusaktide kehtestamiseni lähtutakse käesoleva seaduse § 72 lõikes 2 nimetatud õigusaktides sätestatust, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

¹ – EL Nõukogu direktiiv 73/239/EMÜ otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3, muudetud: direktiiviga 76/580/EMÜ EÜT L 189, 13.7.1976, lk 13; direktiiviga 84/641/EMÜ EÜT L 339, 27.12.1984, lk 21; direktiiviga 87/343/EMÜ EÜT L 185, 4.7.1987, lk 72; direktiiviga 87/344/EMÜ EÜT L 185, 4.7.1987, lk 77; direktiiviga 88/357/EMÜ EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1; direktiiviga 90/618/EMÜ EÜT L 330, 29.11.1990, lk 44; direktiiviga 92/49/EMÜ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1; direktiiviga 95/26/EÜ EÜT L 168, 18.7.1995, lk 7;

direktiiviga 2000/26/EÜ EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65; direktiiviga 2002/13/EÜ EÜT L 77, 20.3.2002, lk 17; direktiiviga 2002/87/EÜ EÜT L 35, 11.2.2003, lk 1);

- EL Nõukogu direktiiv 88/357/EMÜ otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks ja muudetakse direktiivi 73/239/EMÜ (EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1, muudetud: direktiiviga 90/618/EMÜ EÜT L 330, 29.11.1990, lk 44; direktiiviga 92/49/EMÜ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1);
- EL Nõukogu direktiiv 92/49/EMÜ otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega muudetakse direktiive 73/239/EMÜ ja 88/375/EMÜ (kolmas kahjukindlustuse direktiiv) (EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1, muudetud: direktiiviga 95/26/EÜ EÜT L 168, 18.7.1995, lk 7; direktiiviga 2000/64/EÜ EÜT L 290, 17.11.2000, lk 27; direktiiviga 2002/87/EÜ EÜT L 35, 11.2.2003, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta (EÜT L 345, 19.12.2002, lk 0001–0051);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/41/EÜ töandjapensiooni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10–21).

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]